

**VLADA
REPUBLIKE SLOVENIJE**

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI NA MORJU

Verzija 1.0

VSEBINA	ORGAN	DATUM	PODPIS ODGOVORNE OSEBE
IZDELAL	URSZR – Izpostava Koper	2017	Zvezdan Božič vodja izpostave
OBRAVNAVAL IN SPREJEL	Poveljnik CZ za Obalno regijo	27.2.2018	Mag. Zvezdan Božič Poveljnik
SKRBNIK	URSZR – Izpostava Koper		Zvezdan Božič vodja izpostave

KAZALO

1	UTEMELJITEV	4
1.1	Uvod	4
1.2	Geografske značilnosti slovenskega mora in obale	4
1.3	Meteorološke in hidrološke značilnosti slovenskega morja in obale	5
1.3.1	Tokovi	5
1.3.2	Vetrovi	5
1.3.3	Nevihte	5
1.3.4	Megla	5
1.4	Promet v Tržaškem zalivu	6
1.4.1	Plovba po Tržaškem zalivu	6
1.5	Promet v pristaniščih Tržaškega zaliva	7
1.5.1	Pristanišča	7
1.5.2	Promet v pristanišču Koper	7
1.6	Značilnosti prometa po slovenskem morju	11
1.7	Nesreče v slovenskem morju	12
1.7.1	Ekološke nesreče (razlitje nevarnih snovi, nafte in naftnih derivatov)	13
1.7.2	Požar na plovilih	15
1.7.3	Utopitve	16
1.8	Sklepne ugotovitve	17
	OBSEG NAČRTOVANJA	19
1.9	Temeljne ravni načrtovanja	19
1.10	Načela zaščite, reševanja in pomoči	20
2	KONCEPT ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI OB NESREČI NA MORJU	21
2.1	Temeljne podmene načrta	21
2.2	Koncept odziva ob nesreči na morju	21
2.3	Uporaba načrta	22
3	SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA	23
3.1	Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz državne pristojnosti	23
	Državni organi:	23
	Sile za zaščito, reševanje in pomoč na državni ravni:	23
3.2	Materialno - tehnična sredstva za izvajanje načrta	24
3.3	Predvidena finančna sredstva za izvajanje načrta	25
4	OPAZOVANJE IN OBVEŠČANJE	26
4.1	Opazovanje morja	26
4.2	Posredovanje podatkov	27
4.3	Obveščanje pristojnih organov in služb	27
4.4	Obveščanje javnosti	29
4.5	Obveščanje drugih držav in mednarodnih organizacij	30
5	AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV	31
5.1	Aktiviranje organov in njihovih strokovnih služb ob nesreči na morju	31
5.2	Aktiviranje državnih sil za zaščito, reševanje in pomoč ob nesreči na morju	33
5.3	Zagotavljanje materialnih sredstev pomoči	35
5.4	Mednarodna pomoč	37
6	UPRAVLJANJE IN VODENJE	39
6.1	Organi in njihove naloge	39
6.2	Operativno vodenje	43
6.3	Ukrepanje organov CZ ob nesreči na morju	45
6.3.1	Reševanje ljudi iz morja in iskanje pogrešanih	47
6.3.2	Gašenje požara na plovilih	48
6.3.3	Reševanje ob ekoloških nesrečah na morju	50
6.3.3.1	Ladja v stiski	51
6.3.4	Onesnaženje obale	52
6.4	Organizacija zvez	54
7	UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	55
7.1	Ukrepi zaščite, reševanja in pomoči	55
7.1.1	RKB zaščita	55
7.1.2	Evakuacija	55

7.1.3	Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev	56
7.1.4	Zaščita kulturne dediščine	56
7.2	Naloge zaščite, reševanja in pomoči	56
7.2.1	Nujna medicinska pomoč	56
7.2.2	Tehnično reševanje nesreče na morju	57
8	OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	59
9	RAZLAGA POJMOV IN KRAJŠAV	60
9.1	Razlaga pojmov	60
9.2	Razlaga krajšav	60
10	SEZNAM PRILOG IN DODATKOV	62
10.1	Skupne priloge	62
10.2	Posebne priloge	62
10.3	Skupni dodatki	63
10.4	Posebni dodatki	63

1 UTEMELJITEV

1.1 Uvod

Načrt zaščite in reševanja ob nesreči na morju verzija 1.0 je nadgradnja načrta zaščite in reševanja ob nesrečah na morju, verzija 2.0, ki ga je Uprava RS za zaščito in reševanje (URSZR), Ministrstva za obrambo (MO) pripravila leta 2011. Zajema tako nesreče na morju kot tudi onesnaženje obale.

Načrt je izdelan na podlagi zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (UPB1, Ur. l. RS, št. 51/06), uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Ur. l. RS, št. 24/12) pomorskega zakonika (UPB2, Ur. l. RS, št. 62/16), resolucije o pomorski usmeritvi Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 10/91), zakona o ratifikaciji konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu (Ur. l. SFRJ – mednarodne pogodbe, št. 1/86), zakona o ratifikaciji konvencije o varstvu Sredozemskega morja pred onesnaženjem (Ur. l. SRFJ – mednarodne pogodbe, št. 12/77), zakona o ratifikaciji Mednarodne konvencije o iskanju in reševanju na morju (Ur. l. RS – mednarodne pogodbe, št. 9/01), resolucije o pomorski usmeritvi Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 10/91), uredbe o ratifikaciji mednarodne konvencije o varstvu človeškega življenja na morju (Ur. l. SFRJ – mednarodne pogodbe št. 2/81) ter drugimi predpisi. V načrtu so zajete tudi izkušnje iz sedanjih ukrepanj na morju in obali, izkušenj iz usposabljanj in vaj ter izkušenj in analiz iz mednarodnih dogodkov. Načrt zaščite in reševanja ob nesreči na morju verzija 1.0 zajema tako onesnaženja na morju kot tudi na obali, kar je pomembnejša razlika od predhodnih načrtov.

Osnovna podlaga za izdelavo predvsem ocene ogroženosti je zajeta iz »Pregleda ladijskega prometa« izdelana na Fakulteti za pomorstvo in promet (avtorji Perkovič, Luin ter Felicijan) ter strokovnih člankov »Oil Spills in the Adriatic Sea« avtorjev Perkovič, Harsch in Ferraro, strokovni članek »The Threat to the Slovene Coast, Possible Negative Influence s of Shipping on an Environment and its Cultural Heritage« avtorjev Perkovič, Harsch in Hribar.

1.2 Geografske značilnosti slovenskega mora in obale

Slovenska obala obsega del severovzhodnega Jadrana od državne meje z Italijansko republiko pri Lazaretu do državne meje z Republiko Hrvaško pri izlivu reke Dragonje v morje.

Obala je dolga 46 km in pripada občinam Ankaran, Koper, Izola in Piran.

Tržaški zaliv je del Jadranskega morja in s tem tudi Sredozemskega morja, ki se najbolj približa Srednji Evropi.

Zaliv je plitev (24 do 26 m) s peščenim dnom. Globina slovenskega morja znaša v povprečju 18,7 m.

Največja nevarnost za plovbo v Tržaški zaliv so plitvine ob zahodni obali Istre, posebno plitvine pri rtu Savudrija. Zaradi skalnatega dna bi se lahko poškodovalo dno nasedle ladje in ob morebitnem izlitju nevarnih snovi bi bilo okolje zelo ogroženo. Poleg naravnih nevarnosti za nesreče moramo tu pripisati še veliko količino ladijskega prometa v delu Severnega Jadrana, predvsem za luke Koper, Tržič, Trst in Benetke (Porto Margera).

1.3 Meteorološke in hidrološke značilnosti slovenskega morja in obale

1.3.1 Tokovi

Glavni morski tok poteka vzdolž celotne obale v smeri od jugozahoda proti severovzhodu. Hitrost toka je okrog enega vozla. V Portoroškem in Strunjanskem zalivu nastajajo krožni tokovi, ki lahko onesnaženje zadržijo določen čas. Reke, ki se izlivajo v morje, povzročajo na ustjih manjše tokove, ki se kmalu izgubijo.

Vpliv plimovanja na morske tokove je sorazmerno majhen. Višina plimnega vala je v živih menah med 80 in 125 cm, v mrtvih menah pa med 32 in 62 cm.

1.3.2 Vetровi

Tržaški zaliv (in s tem tudi slovensko morje) je najbolj izpostavljen burji in jugu, ki razburkata morje.

Najpogostejši veter je severovzhodnik (burja). V letnem povprečju piha več kot tretjina vseh vetrov iz te smeri. Burja je še zlasti pogosta od novembra do marca. V poletnih mesecih piha redkeje. Po pogostosti sledita jugovzhodnik in jugo, ki pihata dokaj enakomerno skozi vse leto. Po znanih podatkih je brezvetrja okrog 5%.

1.3.3 Nevihte

Nevihte se običajno pojavljajo v poletnem obdobju, to je od junija do septembra, najpogosteje pa julija in avgusta. Zimske nevihte so redkejše. Ločiti je treba dve vrsti neviht: nevihte, ki se takoj razvijejo z največjo močjo in nevihte, ki se razvijejo postopno.

1.3.4 Megla

Megla je dokaj pogosta (okoli 25 meglenih dni v razponu od 16 do 32 meglenih dni), posebej pozimi – od oktobra do aprila. V toplejši polovici leta megle ni. Eden glavnih vzrokov za nastanek megle v navedenem času je temperatura morja, ki je višja ali enaka temperaturi zraka in tal.

Megla je najpogostejša januarja, nekoliko manj februarja in decembra. Januarja je povprečno pet do sedem meglenih dni, decembra in februarja pa tri do pet. Podobno kot pri padavinah se lahko absolutne vrednosti močno spremenijo, včasih jih januarja sploh ni, drugič pa je meglenih dni tretjina do polovica.

1.3.5. Obala

Nič manj pomembna za odpravo posledic in prvih ukrepanj je tudi obala. Glede na zaprtost našega morja oziroma Tržaškega zaliva je ob večji nesreči utemeljeno pričakovati, da bi onesnaženja iz morja dosegla tudi obala.

Geomorfološka zgradba obalnega pasu je zelo raznolika. Ožji obalni pas je dokaj kamnit oziroma prodnat in samo izjemoma poraščen. Večji del obale je težko dostopen s kopnega, ker se kopno strmo spušča v morje, z morja pa je težko dostopen zaradi plitvin. Deli obalnega pasu, kjer je dostop še posebej težaven, so od Lazareta do Valdoltre, od Simonovega zaliva do Strunjana, od Pacuga do Fiese in od Lucije do izliva reke Dragonje. Čiščenje obalnih področjih je dosti težje in počasnejše od čiščenja na morju. Glede na občutljivost lahko naša obalna področja razdelimo na:

- močvirja in lagune

- zaprta področja s plažami
- odprte peščene plaže
- skalnata obala in visoke kamnite stene ter
- utrjena / pozidana obala (mesta jedra in pristanišča).

Izbor ustreznih metod in tehnik sanacije onesnaženih predelov je odvisna od tipa in karakteristik obale ter pristnega življa.

Na karti slovenske obale so označene točke, ki so oštevilčene od 1 do 35 in predstavljajo mesta, ki so dostopna z morske strani in nedostopna mesta tako z morja kot z obale (klifi). Navedena mesta so prikazana na priloženih slikah in načrtih pristanišč.

D-IX/1	Pomorska karta slovenske obale s prilogami
--------	--

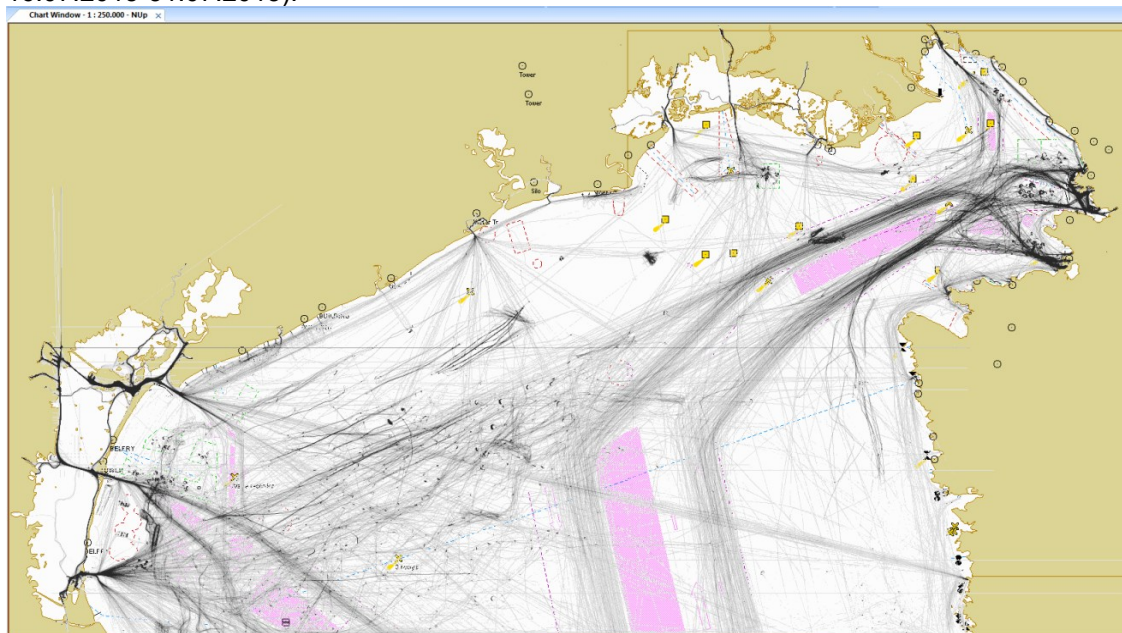
1.4 Promet v Tržaškem zalivu

1.4.1 Plovba po Tržaškem zalivu

Ladje in druga plovila navadno prosto izbirajo plovno pot med dvema pristaniščema. O izbiri plovne poti odloča poveljnik ladje na podlagi trenutnih razmer (globina, ugrez, vreme, itd.), kadar pa obalne države menijo, da bo promet potekal varneje, če bodo na najkritičnejših območjih predpisale poseben plovni režim, ki ga potrdi tudi Mednarodna pomorska organizacija (IMO), morajo ta predpisani plovni režim ladje dosledno upoštevati.

Ladje, ki plujejo v pristanišča Tržaškega zaliva ali iz njih, priplujejo večinoma ob zahodni obali Istre do rta Savudrija, kjer obrnejo proti pristanišču. Pri tem morajo upoštevati določilo v Vodiču Jadranskega morja – vzhodna obala, ki prepoveduje plovbo v morskem akvatoriju med rtom Savudrija in Koprskim zalivom na oddaljenosti manj kot dve navtični milj od obale. Ladje z ugrezom, večjim od 15 metrov, pa morajo zmanjšati hitrost na manj kot 12 vozlov.

Gostota prometa v predelu Beneškega zaliva (dvo tedenske trajektorije; izris 2/50/16 16.07.2015-31.07.2015).

Na sliki je lepo razvidna gostitev prometa v Tržaškem zalivu predvsem za pristanišči Koper in Trst. Zapis prometa je iz AIS sistema. *AIS sitem (Automatic identification system) je obvezen sistem avtomatskega javljanja in spremljanja ladij.*

1.5 Promet v pristaniščih Tržaškega zaliva

1.5.1 Pristanišča

Tržaški zaliv pomeni konec jadranske plovne poti in dobro izhodišče za kopenske poti v Slovenijo in Italijo ter naprej v druge srednje evropske, pa tudi vzhodno evropske države.

Tovorni promet v Tržaškem zalivu se deli glede na tri glavna pristanišča: Koper, Trst, Tržič. Razen teh je še nekaj manjših pristanišč, namenjenih predvsem potniškemu prometu.

V Sloveniji so taka pristanišča:

- Izola, kamor prihajajo samo turistična plovila (čolni) in manjše ribiške ladje,
- Koper, kjer se odvija poleg tovornega tudi potniški promet z velikimi potniškimi ladjami,
- Piran skupaj s Portorožem, kjer se odvija predvsem sezonski potniški promet manjših plovil in čolnov, nekaj pa je tudi tovornega prometa za pretovor soli.

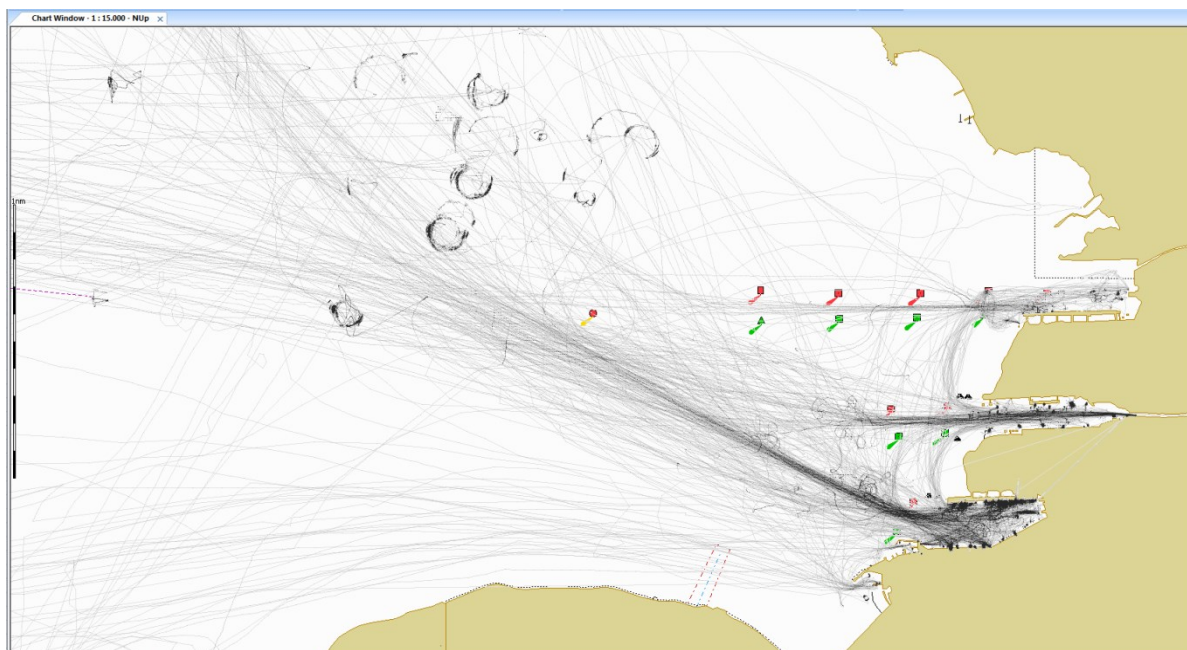
Za to oceno ogroženosti so zgoraj omenjena pristanišča nepomembna, razen potniškega terminala v luki Koper, kar je obravnavano posebej.

P-21/1	Pregled ladijskega prometa
--------	----------------------------

1.5.2 Promet v pristanišču Koper

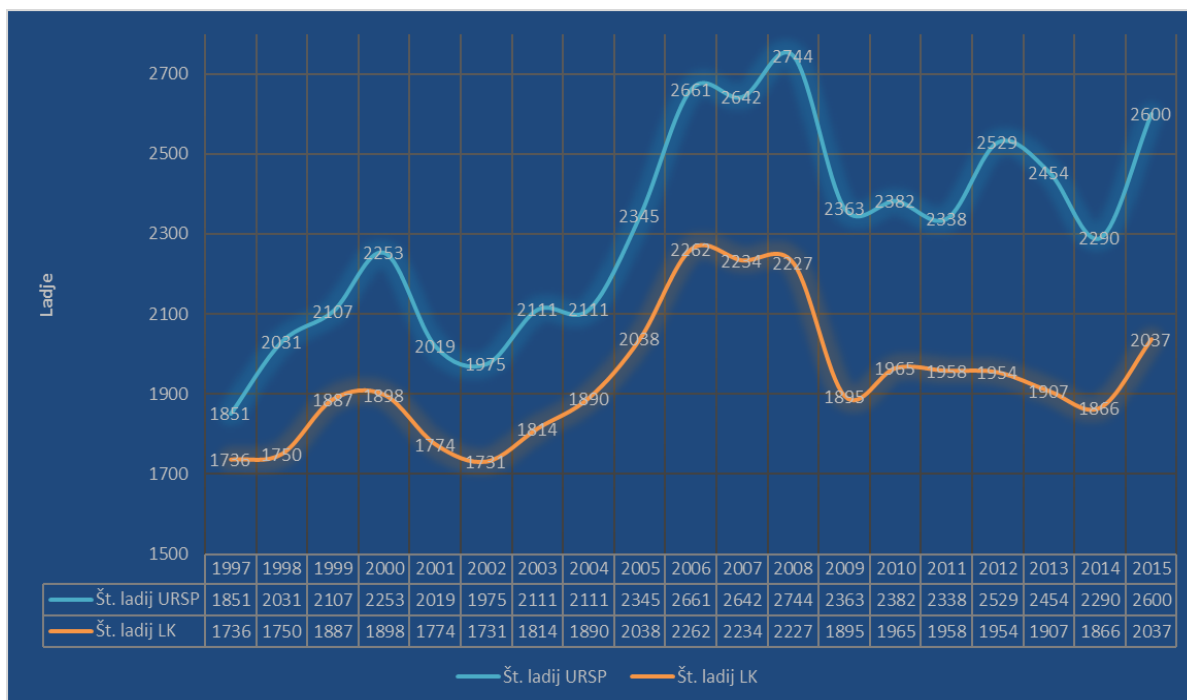
Spodnja slika prikazuje gostoto prometa v Koprskem zalivu (dvotedenske trajektorije; izris 2/50/16 16.07.2015-31.07.2015) po sistemu AIS. Prvi bazen luke Koper je daleč najtemnejši torej tudi največ prihodov in odhodov ladij. Ostala dva bazena sta s prometom manj obremenjena. Podatek nam predstavlja večjo statistično verjetnost nesreče v prvem bazenu, ki pa je tudi najbližji mestnemu jedru.

Gostota prometa v predelu Koprškega zaliva

Po zbranih podatkih je v letu 2015 v Koprsko pristanišče priplulo 2600 ladij. Skupni pretovor je presegel 20 milijonov ton ter se letno povečuje z 8% stopnjo. Iz statistike prometa je razvidno da je največje povečanje pri pretovoru kontejnerjev, se pa tudi povečuje pretovor naftnih derivatov in kemikalij.

P-21/1	Pregled ladijskega prometa
--------	----------------------------

Slika prikazuje trend ladijskih prihodov. Modra krivulja prikazuje vse prihode v Luko Koper; vojaške ladje, ladje za oskrbo s pogonskim gorivo, ločeno se vodi vlačilec in barža. Oranžna krivulja podaja statistiko ladijskih prihodov, ki jo vodi Luka Koper, zajete so le komercialne ladje. Razvidno je, da je število ladijskih prihodov dokaj konstantno, z nekoliko večjo intenziteto pred gospodarsko krizo.

1.5.2.1 Promet z nevarnimi snovmi

Pregled prometa ladij z nevarnimi tovari je predvsem pomemben za oceno tveganja, ki izvira iz prevoza in manipuliranja z nevarnimi tovari, ki prispejo v Luko Koper kot embalirani ali pa v razsutem stanju. Pomembno je tudi poznavanje količin in vrst nevarnih snovi v tranzitu. V letu 2015 je bilo 2600 ladijskih prihodov od tega je bilo kar 1405 ladij z nevarnimi tovari in 220 tankerskih prihodov. Poleg količinskega pogleda je zelo važna tudi klasifikacija nevarnih snovi.

Spodnja tabela prikazuje osnovni pregled prometa z nevarnimi snovmi (osnovna klasifikacija) za obdobje 1994 do 2015.

LETO	GORIVO (tovor)	št. ladij	KEMIKAJIJE (tovor)	št. ladij	OSKRBA LADIJ (bunker)	št. ladij	SKUPAJ (tovor in bunker)
1994	1.105,955		109,037		12,120		1.227,112
1995	1.113,398		107,102		18,584		1.239,084
1996	1.330,970		94,569		22,898		1.448,437
1997	1.337,702	85	66,064	18	22,418		1.426,184
1998	1.416,215	86	56,912	19	23,834		1.496,961
1999	1.568,812	74	47,521	27	15,166		1.631,499
2000	1.847,604	103	51,078	25	23,834		1.922,516
2001	1.812,731	89	51,781	28	15,166		1.879,678
2002	1.788,236	102	68,466	35	19,099		1.875,801
2003	1.769,000	103	31,000	25	17,292		1.817,292
2004	1.948,883	97	32,200	25	13,200	108	1.994,283
2005	1.883,027	87	48,925	25	17,617	115	1.949,569
2006	2.025,896	98	59,661	27	35,596	148	2.121,153
2007	2.219,455	112	54,808	26	53,796	163	2.328,059
2008	2.789,993	143	34,017	15	75,525	209	2.899,535
2009	2.735,422	128	17,039	8	68,871	176	2.821,333
2010	2.777,057	124	84,736	13	28,686	176	2.890,479
2011	2.681,272	119	154,799	20	36,523	161	2.872,595
2012	3.033,389	130	185,392	33	36,999	157	3.255,781
2013	2.832,324	115	116,546	24	41,188	151	2.990,058
2014	2.858,430	106	137,918	28	18,245	134	3.014,593
2015	3.097,904	131	167,523	26	28,226	154	3.293,653

Podatki za obdobje od 1994 do 2015 kažejo na praktično potrojitev količine pretovora naftnih derivatov z nekolikim upadom v letih 2003 do 2005, čemur je sledila ponovna rast do maksimalnega pretovora 3.293.654 ton v letu 2015, kar v primerjavi z letom 2009 predstavlja 15% povečanje pretovora nevarnih tekočih snovi.

Ostale nevarne snovi, ki so opredeljene po mednarodnih standardih kot take (IBC,IMBS, idr.) so bile v letu 2016 sledeče :

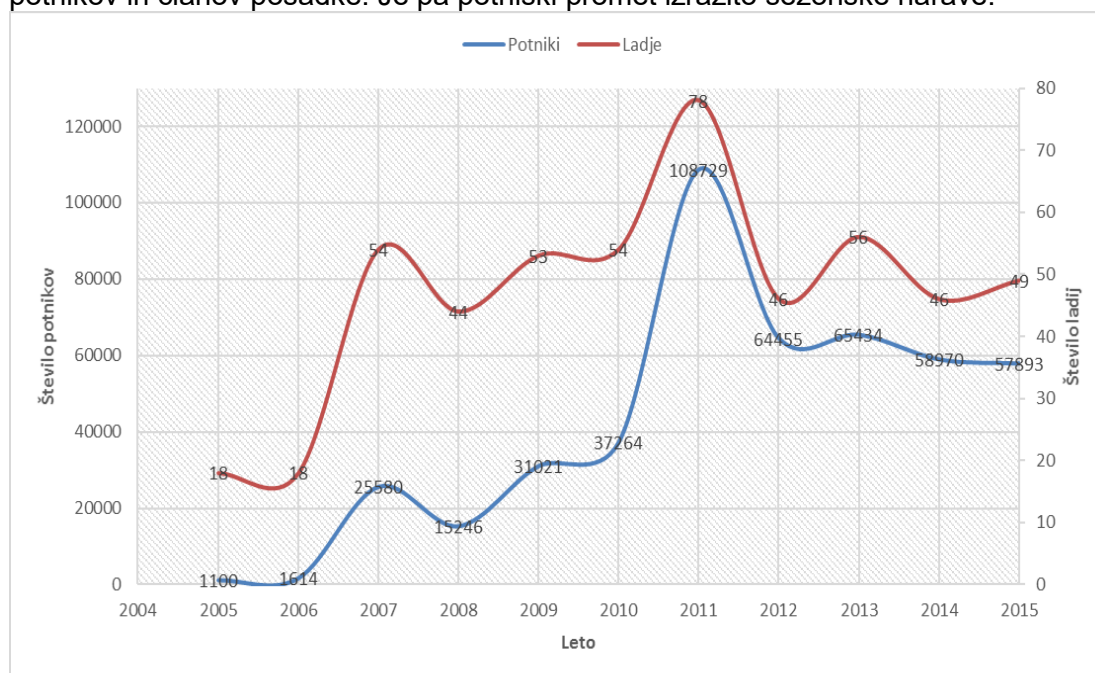
Vrsta tovora	Količina (v tonah)	OPOMBA
Železova ruda	1.323466,208	
Železova ruda-pleti	208465	
Metilni alkohol	125672,139	
Bitumen	101787,124	
Magnezit	77132	naravni
Aluminij	40701	
Oksalna kislina	18269,12	
Fosfati	10638,18	
Soda	92993	prah/zrnje
Etilni alkohol	57161,88	

Tabela prikazuje prvih deset količinsko največkrat pretovorjenih nevarnih snovi v letu 2016 v pristanišču Koper. V teh primerih nam statistična primerjava za obdobje 10 let ne pokaže jasne slike upadanja ali povečanja trenda pretovora (kot pri nafti in njenih derivatih), ker se vrsta tovora in količine tu letno spreminjajo. Nekateri nevarni tovori pa se v pristanišču sploh ne pretovarjajo več.

P-21/1	Pregled ladijskega prometa
--------	----------------------------

1.5.2.2 Potniški promet

Potniški promet je z aspekta obvladovanja tveganj izrednega pomena. Od leta 2007 je promet z križarkami strmo naraščal, vrhunec je bil leta 2011 z skoraj 109.000 potniki ter 78 ladijskimi prihodi. Na posamezni ladji se lahko nahaja tudi več tisoč potnikov in članov posadke. Je pa potniški promet izrazito sezonske narave.

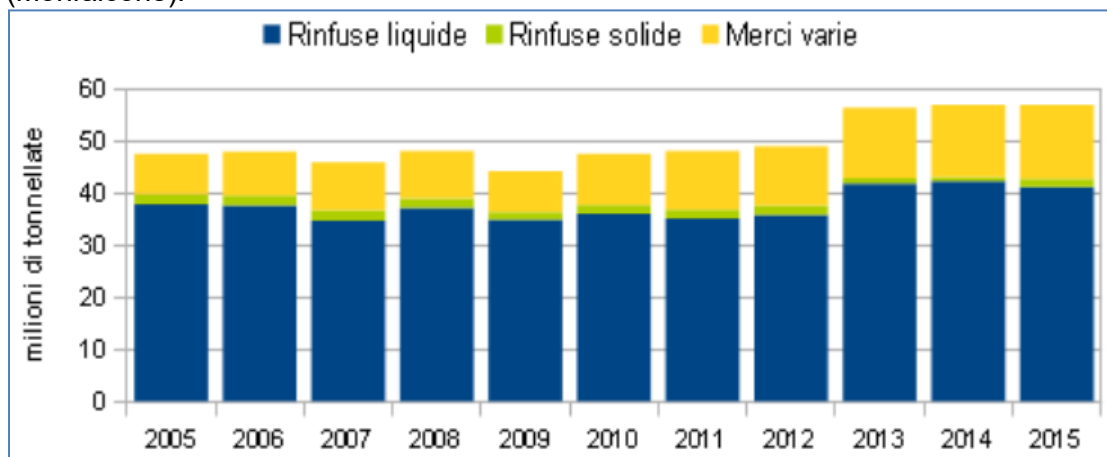

Število potnikov in ladij na križarjenjih v LK. Krivulja je izrisana na podlagi mesečnih podatkov.

Promet v pristaniščih Trst in Tržič

V letu 2015 je pristalo 520 tankerjev na naftnem terminalu *SLOT* v Trstu ter pripeljalo dobrih 41 milijonov ton surove nafte, v Benetkah se je izkrcalo okoli 10 milijonov v Tržiču 7 do 9 milijonov ter v Kopru nekaj več kot 3 milijone nafte. Vsa ostala jadranska mesta so statistično zanemarljiva. Jasno torej je, da bližino slovenskega morja prečka več kot polovica vsega nevarnega tovora, ki se transportira po Jadranskem morju.

Skupni ladijski promet v milijonih ton skozi slovenske vode za pristanišči Trst in Trbiž (Monfalcone).

P-21/1	Pregled ladijskega prometa
--------	----------------------------

1.6 Značilnosti prometa po slovenskem morju

Promet po slovenskem morju lahko razdelimo na naslednje osnovne skupine:

- tovorni promet iz južnega Jadrana do Kopra, Trsta in Tržiča ter obratno,
- sezonski navtični turizem med Italijo, Slovenijo in Hrvaško,
- potniški promet in
- drugo (ribolov, vlačilci, vojaške ladje, itd.).

Vse ladje, ki plujejo proti pristaniščema Koper in Trst ter delno proti Tržiču, moramo obravnavati dvakrat, ob prihodu in ob odhodu, razen manjšega števila, ki na svojih progah pristajajo v obeh (ali vseh treh) pristaniščih.

Povprečno pluje po slovenskem morju na dan najmanj en supertanker, en manjši tanker in približno šest ladij, katerih tovor vsebuje nevarne snovi.

Naraščanje prometa v pristaniščih Koper in Trst (cca. 8 odstotno letno) napoveduje tudi večanje gostote ladijskega prometa v Tržaškem zalivu. Povečanje pomorskega prometa pomeni tudi večjo verjetnost, da se bo zgodila pomorska nesreča.

D-IX/2	Karta slovenskega teritorialnega morja
D-IX/3	Roža vetrov
D-IX/4	Plovne poti ladij
D-IX/5	Dostop do morske obale z morja in s kopnega
P-21/2	Pregled objektov in območij naravne in kulturne dediščine na območju slovenskega morja

1.7 Nesreče v slovenskem morju

S stališča zaščite, reševanja in pomoči je treba ugotoviti vrsto in predvsem velikost pomorskih nesreč. Pri analizi pa je potrebno obravnavati nesreče ladij (manj čolnov) s posebno pozornostjo na zastavo ladje. Zastava ladje nam namreč pove v kateri državi je ladja registrirana zato posledično na ladji delno veljajo tudi predpisi te države. Slednje nam lahko oteži ali olajša izvajanje reševanja in pomoči. Prav tako pa iz izkušenj vemo, kakšne bodo posadke in stanje oziroma oprema ladij iz posameznih držav. Več o takih ladjah in njihovih zastavah pa v poglavju 1.8. .

Glede na čas plovbe in kraj nesreče, se jih večina zgodi med manevrom prihoda in odhoda iz pristanišča, manj pa med plovbo. Ladji pa se lahko zgodi nesreča tudi na privezu v pristanišču npr. zaradi slabega vremena, nepazljivosti posadke itn. . Tako, da moramo upoštevati dejstvo, da tudi ladja na privezu ni popolnoma varna in lahko v pristanišču povzroči verižne reakcije.

Vzrok nesreč je najpogosteje slabo vreme in nepazljivost posadke. Slabo vreme kot vzrok nesreč je značilen za tuje ladje, ki manj zahajajo v Koprski zaliv, kar se lahko pojasni s slabšim poznavanjem lokalnih vremenskih razmer. Drugi vzrok je nepazljivost posadke, ki zavzema pomemben delež vseh nesreč na morju.

Do izrednega dogodka lahko pride predvsem zaradi:

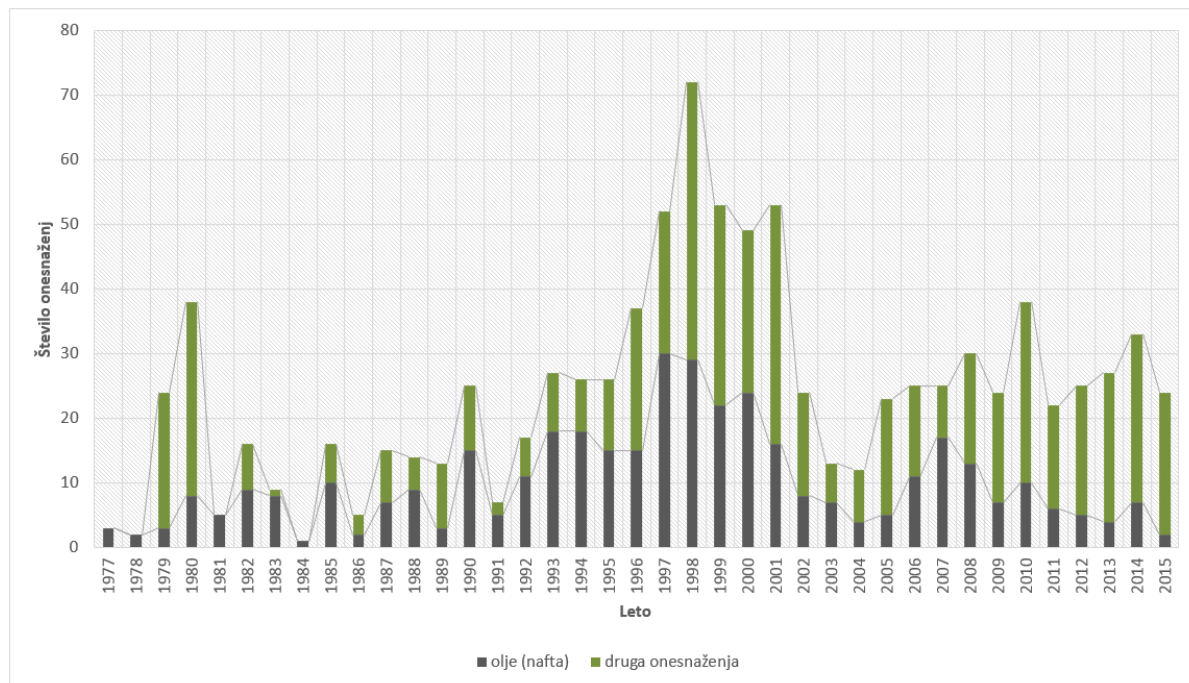
1. nasedanja ladje ob plovni poti oz. bližini obale;
2. trčenja ladje z drugo med plovbo;
3. trčenja ladje ob pristajalni pomol oz. obalo;
4. trčenja ladje v manevriranju ali plovbi z drugo na privezu;
5. namernega ali nenamernega izpusta nevarnih snovi (operativni izpust)
6. požara na ladji
7. operativnega izpusta nevarnih snovi (prečrpavanje goriva, prečrpavanje zaoljenih vod, prečrpavanja ostankov tovora, prečrpavanju ostankov čiščenja goriva, prečrpavanja ali izpusta zaoljenih balastnih vod v primeru prehoda olj iz tankov za gorivo v balastni tank) in
8. izpusta olj pri polnjenju ladijskega goriva (bunker).

Zgodovinski pregled večjih pomorskih nesreč ter onesnaženj večjim od 1 m³, v Slovenskem morju in obali.

Leto	Kraj	Ime ladje	Količina izteklega goriva	Vrsta goriva	Opombe
1953-1958	Izola	<i>Rex</i>	n/n	Pogonsko gorivo	Ostanek iz obdobja II. SV
1973	Savudrija	<i>Nonno Ugo</i>	n/n	Pogonsko gorivo	Nasedla zaradi slabega vremena
1983	Izola Ladjedelnica	<i>Ledenice</i>	90 m ³	Pogonsko gorivo	Slabo vreme, trk z obalo
1983	Bele skale	<i>Danish cargo vessel</i>			Nasedla
1990	Koprski zaliv Koper	<i>Mystery Spill</i>	> 10 m ³	Pogonsko gorivo ali ostanki goriva	Onesnaženje že pred Slovenskim morjem v Tržaškem zalivu
1999	Slovensko morje	<i>n/n</i>		Ostanki onesnaženja/onesnaženje	Po dolgotrajnejših padavinah je bilo morje tako onesnaženo z različnimi smetmi, da je bila Luka Koper zaprta.
2001	Ladjedelnica Izola	<i>Atlantic Star</i>			Požar na ladji (3 dni)
2005	Luka Koper I bazen	<i>Blue Moon or Msc Anastasia</i>	1 to 5 m ³	Pogonsko gorivo ali ostanki goriva	Povzročitelj ni bil najden. Stroški cca. 1 milijon €.
2010	Koprski zaliv	<i>Guo Dian 6</i>			Nasedla
2010	Luka Koper I bazen	<i>UASC Madinah / Thomson Spirit</i>			Trk
2011	Slovensko morje	<i>Palamida</i>			Trk, ladje se je prevrnila, ribič najden po 6 urah živ.
2014	Luka Koper I I bazen	<i>Harmony or CS Caprice</i>	1 to 3 m ³	Pogonsko gorivo ali ostanki goriva	Ni bil najden izvor oziroma povzročitelj onesnaženja.
2017	D. Rtič	<i>M/T Capodistria</i>		Pogonsko gorivo ali ostanki goriva	Nasedla

1.7.1 Ekološke nesreče (razlitje nevarnih snovi, nafte in naftnih derivatov)

Evidence o onesnaženjih in čiščenju le teh na slovenskem morju obstajajo od 1977 leta dalje. V Slovenskem morju na srečo še ni bilo nesreče večjih razsežnosti z razlitjem olj ali drugih nevarnih snovi na morju, so pa pogosta predvsem operativna onesnaženja. Izpostaviti pa moramo dve nesreči. Leta 1983 je izteklo približno 90 000 l mazuta. Nesreča se je zgodila na privezu v Ladjedelnici Izola, ko je ladja »Ledenice« zaradi neurja treščila ob betonsko obalo in je prišlo do poškodbe oplote ter iztekanja mazuta v morje. Druga nesreča se je zgodila leta 2005 v prvem bazenu Luke Koper, ko je iz ladje izteklo cca. 10.000 litrov umazanih (kalužnih) voda.

Zgornji graf prikazuje zaznana onesnaženja v slovenskem morju. V kategoriji drugih onesnaževal je vsaj po evidencah zadnjega obdobja (predhodne evidence so zelo pomanjkljive) zaznati tudi nekaj onesnaženj s premogom. Zaznavanje vrste onesnaževala je v skoraj vseh primerih opravljeno vizualno (brez analiz), zato je možnost napačnega evidentiranja dokaj velika vsaj v primeru manjših onesnaženj z olji oz. premogovim prahom, katera je težko ločevati.

Za realnejšo oceno ogroženosti moramo posebej obravnavati še onesnaženja v Luki Koper. Onesnaženja so sicer lahko lažje obvladljiva vednar lahko pride tudi do širšega onesnaženja tako obale kot morja (Tržaškega zaliva).

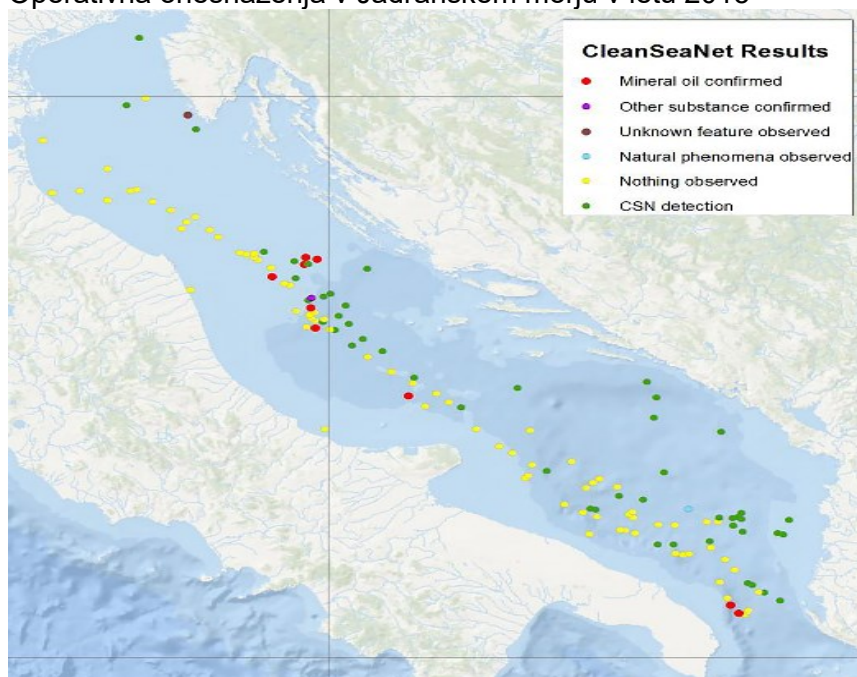
Statistika onesnaženj na področju luškega akvatorija

Leto	PREMOG	OLJE	NAPLAVINE	RIŽANA	SAJE	DRUGO	Skupaj	Intervencija
2007	32	12	7	0	1	5	57	50
2008	20	22	1	0	2	1	46	40
2009	2	18	6	8	1	0	35	27
2010	3	10	3	1	0	3	20	15
2011	7	12	0	1	0	0	20	19
2012	10	3	1	4	0	1	19	18
2013	6	4	0	1	1	0	12	12
2014	11	6	3	0	0	5	25	22
2015	10	6	0	3	1	3	23	23
Skupaj	101	93	21	18	6	18	257	226

Iz tabele izhaja, da je bilo kar nekaj intervencij zaradi onesnaženja, ki je prišlo iz kopnega. Sama intervencija pa se je izvedla na morju.

Ne smemo zanemariti tudi dejstva, da lahko onesnaženje v naše morje pride tudi iz južnejših predelov Jadranskega morja. Podatki iz sistema CleanSeaNet nam to potrjujejo.

Operativna onesnaženja v Jadranskem morju v letu 2015

P-21/1	Pregled ladijskega prometa
--------	----------------------------

1.7.2 Požar na plovilih

Za gašenje požara na manjših plovilih (čolnih, gliserjih in različnih jahtah) na privezih in na odprtem morju ni ustreznega načina gašenja. Vsi dosedanji požari so se zgodili na gliserjih z bencinskim motorjem, plovila pa so zgorela pred prihodom gasilcev.

Požari na plovilih ter druga statistika za obdobje 10 let

Leto	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Požari na plovilu	1	3	4	1	2	3	0	4	2	1	2
Nesreče v pomorskem prometu: nasedanje, trčenje, potopitev	0	0	0	0	0	5	3	2	4	2	1
Onesnaženje morja	5	5	6	7	6	3	4	4	2	11	5

Gašenje na ladjah je popolnoma drugačno od gašenja plovila za šport in razvedrilo. Tu je razvoj dogodkov zaradi požara na ladjah nekoliko nepredvidljiv. Popolnoma razvit požar zahteva ogromno tehničnih sredstev in človeških virov za njegovo pogasitev. Glede na kraj začetka požara moramo ločiti predvsem dve situaciji :

1. Začetek požara se je pričel na privezu ali
2. Požar se je pričel na morju (med plovbo ali na sidrišču).

Izrednega pomena je kje se ladja ob požaru (gorenju) nahaja. Tu je pristop k gašenju uporaba primerne tehnike in ljudi popolnoma drugačna, kot same posledice za obalno državo.

Glede na mesto požara na ladji so tudi predvidne verižne reakcije (nesreče) nekoliko drugačne.

Posebnosti gašenja požara na tujih ladjah, ki so na privezu v Luki Koper je opisana v prilogi 6.

D-IX/6	Opomnik za gašenje tujih ladij na privezu v Luki Koper
--------	--

1.7.3 Utopitve

Utopitve so možne in se dogajajo v različnih okoliščinah. Največkrat so posledica nepazljivosti oziroma neodgovornega obnašanja samih kopalcev in drugih predvsem zaradi:

- neupoštevanja pravil za varno kopanje na kopališčih,
- neupoštevanja pravil za varno kopanje na neurejenih delih obale,
- neupoštevanja pravil pri plovbi po morju,
- neupoštevanja pravil pri podvodnih dejavnostih,
- padcev s plovila ob ribarjenju ali drugem delu,
- nepravilnega obnašanja na obali in
- drugih vzrokov.

Spodnja tabela prikazuje podatke o nesrečah na morju s posledico utopitve ali reševanja kopalcev ter iskanje pogrešanih oseb na morju. Vsa ta posredovanja so bila opravljena z rednimi službami (Kapitanija, Pomorska policija, SVOM) v zahtevnejših primerih pa tudi s pomočjo plovil vojske in koordinacijo v ReCO.

Leto	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Utopitev plavalcev v morju	0	0	1	1	2	2	0	4	1	1	2
Nudjenje pomoči plavalcem v morju	0	0	0	0	3	5	2	8	4	4	3
Iskanje in reševanje pogrešanih na morju	0	0	0	0	1	0	0	3	5	2	3
Iskanje utopljenih v morju	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	0	0	1	1	6	7	2	15	10	7	8

Vir. SPIN URSZR

Primeri teh intervencij na morju so glede na množico turistov, kopalcev in drugih obiskovalcev na plovilih in na obali sorazmerno redki. Statistično odstopata samo leti 2012 in 2013, kar pa za sistem ZRP ne predstavlja posebnega problema.

Popolnoma drugače bi bilo, če bi prišlo do potopitve /poškodbe manjše ali večje potniške ladje. Pri tem bi bila posledica tudi večje število utopljenih oziroma pogrešanih oseb. Ne glede na zaprtost našega morja oziroma bližine obal so dosedanje izkušnje

take (Costa Concordia, Italija, 2012), da so številke utopljenih, poškodovanih ali pogrešanih relativno visoke.

1.8 Sklepne ugotovitve

Pregled možnih virov ogrožanja in nevarnosti nastanka nesreče na morju kaže, da se v slovenskem morju lahko zgodijo naslednje nesreče, ob katerih je treba za njihovo obvladovanje uporabiti posebne ukrepe, sile in sredstva:

nesreča z nevarnimi snovmi, nafto in naftnimi derivati (v nadaljevanju: ekološka nesreča),

požar na ladji in
brodolom.

Najhujše posledice lahko povzročijo ekološka nesreča in požar na ladji. Ob tovrstnih nesrečah bi bilo prizadeto življenje in zdravje ljudi, obala, naravna dediščina obalnih občin in gospodarstvo obalnih občin.

Zgoraj naštete nesreče pa so v veliki verjetnosti posledica trka ladij ali nasedanja ladje. Zaradi lažjega razumevanja tveganja za nastanek nesreče v Slovenskem morju lahko uporabimo statistiko prometa v Tržaškem zalivu ter stohastičen simulacijski model [Gucma 2005, Gućma 2003]. Pri tem je ugotavljanje trka z ostalimi ladjami ali objekti ključno za ocenjevanje rizika. Pomorsko tveganje R (riziko) je definiran kot:

$$R = P \cdot C$$

kjer je :

P = verjetnost nesreče

C = posledice nesreče

Riziko se po navadi izraža z denarno vrednostjo za določeno časovno obdobje (v našem primeru za obdobje enega leta).

Za modeliranje verjetnosti trčenja na morju je apliciran poenostavljen statistični model. Model pravzaprav zanemara številne elemente in njihove povezave/odvisnosti, ker enostavno bazira na statističnih podatkih pridobljenih iz opazovanja realnega ladijskega prometa. Največja neznanca (nepoznan parameter) za tovrstno modeliranje je natančno število bližnjih srečanj. Nekaj se jih da izbrati iz AIS arhiva, vendar pa je potrebno omeniti, da je teh srečanj več, saj je ravno v področju pred Koprrom križišče ladijskih poti, kjer se pogosto nahajajo tudi ribiške ladje in druge ladje, ki niso bile obravnavane v arhivu prometa. Zato je edina možnost za določanje parametra bližnjih srečanj v takšnih kompleksnih prometnih režimih dosegljiva skozi modeliranje prometnih tokov v daljših časovnih obdobjih.

Simulacija prometa je izvedena v serijah vsaka po 5 let. Porast prometa v tem obdobju in vpliv na varnost se da relativno dobro analizirati. Rezultati simulacij dveh scenarijev, brez povečanja prometa in ob podvojitvi prometa v petih letih v Kopru, so predstavljeni v tabeli ter na naslednjih slikah. Model je podal največjo gostoto trčenj ravno v področju med separacijami, v tako imenovanem področju s povišano pozornostjo.

Pričakovano število trčenj in pričakovan čas med trčenji (MTB)

Simulacija	Število izvedenih simulacij v 5 letnem obdobju	Skupno število trčenj	Pričakovano letno število trčenj	MTB [leta]
Trenutni ladijski promet	800	50	0.0125	80
100% porast v 5 letih	800	105	0.0262	38.1

Izračun nam pove, da je pričakovati nesrečo v našem morju vsakih 80 let, če upoštevamo trenutni promet. Če bi se promet po našem morju povečal za 100% potem bi bil pričakovani čas nesreče vsakih 38 let.

Pomembne podatek za tveganje za nastanek nesreče je povezano tudi s kakovostjo ladij, ki plujejo v slovenskih vodah ter opravljajo trgovske operacije v Luki Koper. Splošno stanje kakovosti plovil, opreme, dokumentacije in usposobljenosti posadke na ladjah je mogoče pregledno razbrati iz statistike različnih organizacij in služb. Najpopolnejša je baza inšpekcijskih pregledov, ki se zbira v okviru Pariškega memoranduma (Paris MoU). V nadaljevanju je prikazana statistika prometa v Luki Koper z ladjami, ki so na črni in sivi listi. Tveganje za leto 2015/2016 se izkazuje na podlagi pregledov opravljenih v okviru Pariškega memoranduma. Tveganje se razvršča glede na presežek faktorja pregledanih ladij in pridržanih ladij. Na črni listi so zastave ladij porazdeljene v tri podskupine. Poleg črne liste obstajata še siva in bela lista zastav. V Luko Koper je v letu 2015 vplulo 12 ladij, ki niso na seznamu klasifikacijskih ustanov, 2405 ladij z bele liste, 81 ladij s sive liste, 92 ladij s črne liste srednje tveganje, 8 srednje do višje ter 2 ladij z visokim tveganjem.

Ladje na črni in sivi listi:

Leto	2013	2014	2015
0 (ni razvrstitve)	32	29	12
1 Bela lista	2495	2264	2405
2 Siva lista	81	99	81
3 Črna lista (srednje tveganje)	81	81	92
4 Črna lista (srednje do višje tveganje)	19	4	8
5 Črna lista (visoko tveganje)	6	9	2

V Luko Koper vpluje letno v povprečju 3.3% ladij, ki so na sivi listi ter 3.9% ladij s črne liste.

P-21/1	Pregled ladijskega prometa
--------	----------------------------

Vsako onesnaženje morja na različne načine in različnih oblikah pride tudi do obale. Slovenska obala je s svojo raznolikostjo in veliko zavarovanih območij še posebej ranljiva.

Prekomerno onesnaženje obale bi vplivalo na življenje in delo obalnih prebivalcev pa tudi prebivalcev v notranjosti države. Gospodarska škoda bi bila ogromna. Onesnaženje morja in obale vpliva predvsem na sledeče dejavnosti :

Pomorski promet,
Morsko ribištvo in marikultura ter pridobivanje soli,
Industrijo in skladiščenje,
Kmetijstvo,
Poselitev,
Varstvo naravne in kulturne dediščine ter
Druge gospodarske in ne gospodarske dejavnosti.

Čiščenje obale je izredno zahteven, dolgotrajen in drag proces. Proces, ki ga izvaja veliko število ljudi različnih poklicev in različnih znanj in veščin. Pri čiščenju obale pa tudi morja ne smemo pozabiti na prosto živeče živali in druge organizme, ki bi bile v primerih onesnaženja močno prizadete. Samo čiščenje pa povzroča tudi ogromno nevarnih odpadkov in je nevarno zdravju in življenju ljudem.

Razlita nafta in njeni derivati ima različne učinke na okolje, človeka, floro in favno, kar posledično pomeni, da sta ukrepanje in načrtovanje vseh dejavnosti za čiščenje

onesnaženja in reševanja zaoljenih prostoživečih živali odvisni od količine in vrste razlite nevarne snovi ter območja razlitja.

Kadar se razlitje nafte zgodi na odprtem morju, to sproži številne fizikalne, biokemijske in kemijske procese. Naftni madež se na vodni gladini začne gibati in širiti ter mešati z morskovo vodo (slika 2), tako da nastane nekakšna »emulzija« (angl. *Chocolate Mousse*). Takšna emulzija poveča volumen razlite nafte tudi do 4x. Širjenje naftnega madeža je odvisno od količine in vrste razlite nafte, njene temperature, gostote in viskoznosti, od jakosti in smeri vetrov ter od valovitosti in smeri morskih tokov (Malačič, 2002). Del nafte se razprši v globlje morske plasti, kjer je podvržena biodegradaciji. Zelo pomembna je mikrobna razgradnja, saj na ta način poteka naravno odpravljanje posledic razlitja nafte in njenih derivatov (Bajt & Malej 2002). V plitvejših morjih del naftnih kapljic, razpršenih v vodnem stolpcu, doseže dno in se nalaga na sesilne organizme in v sedimente, v globljih morjih pa le minimalen del. Takšni del naftnega onesnaženja se najlažje vključuje v morske prehranjevalne verige in pomeni dolgoročno grožnjo, saj se ogljikovodiki nalagajo v organizmih in povzročajo različne subletalne učinke kot so motnje pri prehranjevanju, razmnoževanju, rakotvornost in mutagenost (Bajt & Malej 2002).

Razlita nafta ima največji vpliv na morske ptice, sesalce in želve. Morske ptice so vezane na vodno površino, kjer pristajajo in se hranijo; morje predstavlja njihov življenjski prostor. Med morskimi sesalci pa so najbolj ogroženi mroži, morski levi, morske vidre in tjuhnji.

Ne smemo pozabiti tudi na vpliv razlite nafte na življenje lokalnega prebivalstva. Če naftni madež doseže ožja obalna območja, se posledice poznajo na ribištvu, marikulturi, turizmu in lokalnem gospodarstvu, ki je vezano na morje.

Načrti občin za ukrepanje ob nesreči na morju morajo vsebovati ukrepe za zaščito ljudi, živali in okolja ob nesreči z nevarno snovjo ter zaščito in reševanje obale.

S tem načrtom, se urejajo le ukrepi in dejavnosti zaščite in reševanja, ki so v državni pristojnosti.

OBSEG NAČRTOVANJA

1.9 Temeljne ravni načrtovanja

Načrt zaščite in reševanja ob nesreči na morju izdelava država.

Z načrtom se urejajo ukrepi in dejavnosti za zaščito, reševanje in pomoč ter zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje.

Državni načrt zaščite in reševanja ob nesreči na morju je temeljni načrt za ukrepanje ob nesreči na morju zunaj pristanišč in za intervencijsko ukrepanje na morski obali zaradi onesnaženja, ki je nastalo kot posledica nesreče na morju. Ureja zaščito, reševanje in pomoč do točke, ko je odstranjena neposredna nevarnost za ljudi, živali, premoženje, kulturno dediščino in okolje ter zmanjšana nevarnost nastajanja nadaljnje škode.

Načrte zaščite in reševanja ob nesreči na morju izdelajo skladno s svojimi pristojnostmi še:

- občine Obalne regije za širše obalno območje v lokalni pristojnosti in
- gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki v delovnem procesu uporabljajo, proizvajajo, prevažajo ali skladiščijo nevarne snovi, nafto in njene derivate ter energetske pline in opravljajo dejavnost ali upravljajo sredstva za delo, ki pomenijo nevarnost za nastanek nesreče na morju.

Zaščito, reševanje in pomoč ob nesrečah v pristaniščih urejajo načrti Luke Koper d.d. in drugih pristanišč.

Temeljni načrt je državni in z njim se morajo uskladiti vsi ostali načrti.

Načrt je izdelan za nesreče, ob katerih je treba za njihovo omilitev ali odpravo posledic poleg rednih služb uporabiti tudi druge sile za zaščito, reševanje in pomoč.

V načrtu je dan poseben poudarek na ekoloških nesrečah.

Načrt temelji na trenutno razpoložljivih silah in sredstvih, potrebnih za ukrepanje ob nesreči na morju. Manjkajoče nujne sile in sredstva postopno zagotavljajo organizacije, pristojne za zaščito, reševanje in pomoč na morju.

Ob nesrečah, ki presegajo možnosti ukrepanja razpoložljivih domačih sil za zaščito reševanje in pomoč, lahko RS zaprosi druge države in mednarodne organizacije za pomoč v silah in sredstvih.

1.10 Načela zaščite, reševanja in pomoči

Splošna načela varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami določa zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Pri zaščiti in reševanju ob nesrečah na morju se upoštevajo predvsem naslednja načela:

Načelo pravice do varstva. Vsakdo ima pravico do varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Ob naravni in drugi nesreči imata zaščita in reševanje človeških življenj prednost pred vsemi drugimi zaščitnimi in reševalnimi dejavnostmi.

Načelo pomoči. Ob nesreči na morju je vsakdo dolžan pomagati po svojih močeh in sposobnostih.

Načelo javnosti. Podatki o nevarnostih ter o dejavnostih državnih organov, lokalnih skupnosti in drugih izvajalcev nalog varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami so javni. Država in lokalna skupnost morata zagotoviti, da je prebivalstvo na območju, ki bi ga lahko prizadela naravna ali druga nesreča, obveščeno o nevarnostih.

Načelo preventive. Država in lokalna skupnost pri zagotavljanju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v skladu s svojimi pristojnostmi prednostno organizirata izvajanje preventivne dejavnosti.

Načelo odgovornosti. Vsaka fizična in pravna oseba je v skladu z zakonom odgovorna za izvajanje ukrepov varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Načelo postopnosti pri uporabi sil in sredstev. Lokalna skupnost uporabi za zaščito, reševanje in pomoč ob naravni ali drugi nesreči najprej svoje sile in sredstva. Kadar zaradi velikega obsega nesreče oziroma ogroženosti sile in sredstva lokalne skupnosti niso zadostni ali niso zagotovljeni med sosednjimi lokalnimi skupnostmi, država zagotavlja uporabo sil in sredstev s širšega območja.

Načelo zakonitosti. Nihče ni dolžan in ne sme izvajati odločitve, če je očitno, da bi s tem storil kaznivo dejanje ali kršil mednarodno humanitarno pravo.

Načelo varstva reševalcev in drugega osebja. Potrebno je zagotoviti varnost posameznikov, ki sodelujejo pri zaščiti in reševanju.

2 KONCEPT ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI OB NESREČI NA MORJU

2.1 Temeljne podmene načrta

Temeljne podmene načrta zaščite in reševanja ob nesreči na morju so:

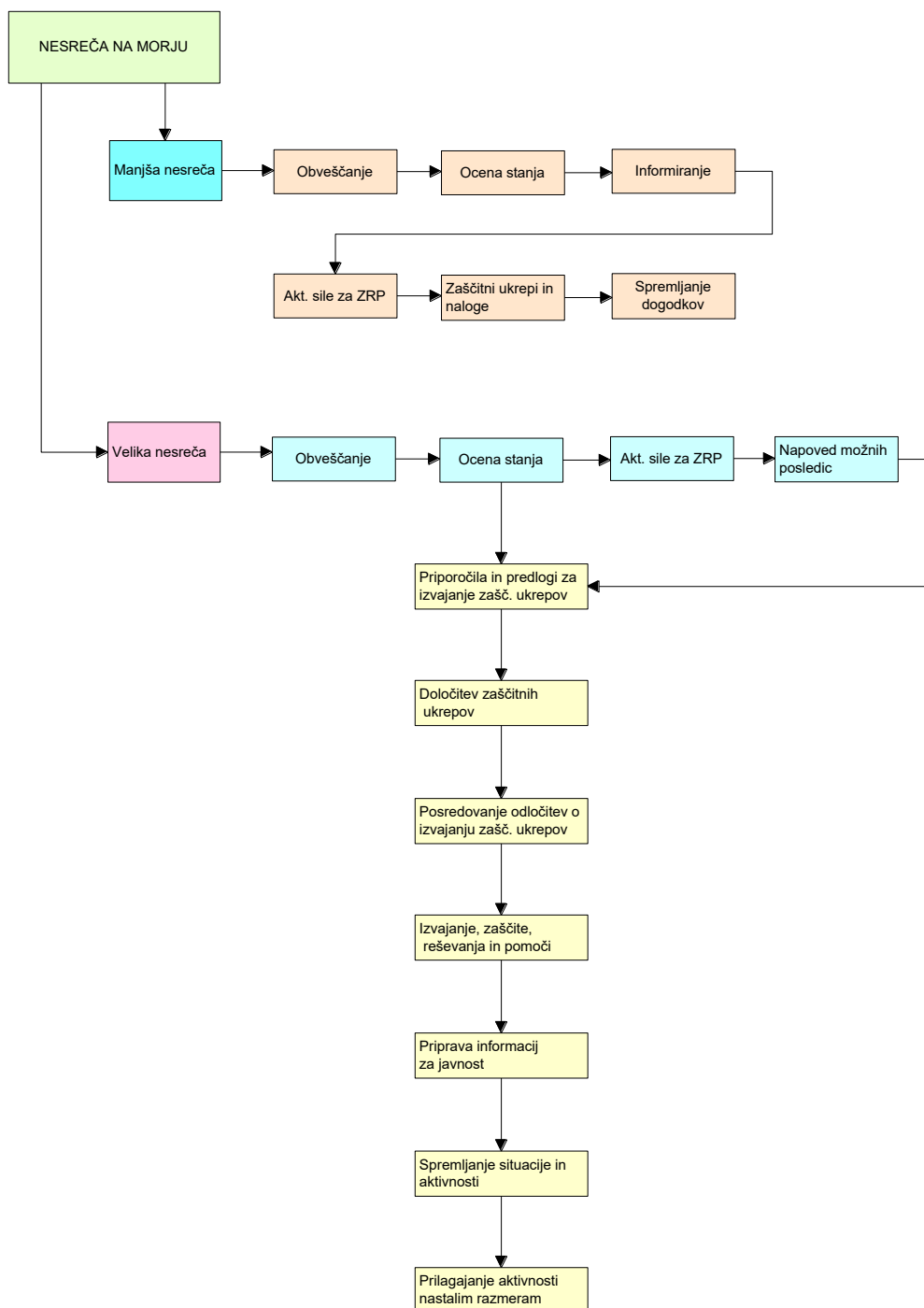
1. Državni načrt zaščite in reševanja ob nesreči na morju se izdelava za ukrepanje ob veliki nesreči na morju in sicer **za ekološko nesrečo, požar na ladji in brodolom**. Načrt je v delu namenjen tudi zaščiti in reševanju, **če onesnaženje doseže obalo**.
2. Življenja ljudi so ob nesreči na morju ogrožena zaradi poškodb morskih objektov in naprav, namenjenih proizvodnji, predelavi, uporabi, prevozu, pretovarjanju, skladiščenju in odstranjevanju nevarnih snovi. Prizadeti bi bili predvsem ribištvo (gojenje rib, lovljenje in predelava) in druga morska flora in favna.
3. Varstvo morja zagotavljajo v okviru svojih pravic in dolžnosti prebivalci kot posamezniki, prebivalci, prostovoljno organizirani v raznih društvih in drugih nevladnih organizacij, ki se ukvarjajo z reševanjem, javne reševalne službe, podjetja, zavodi in druge organizacije, katerih dejavnost je pomembna za zaščito in reševanje ter občine in državni organi.
4. Prebivalci obalnih občin morajo biti pravočasno in objektivno obveščeni o pričakovanih nevarnostih, možnih posledicah nesreče, načrtih in ukrepih za zmanjšanje in odpravo posledic ter o ravnanju ob nesreči. Informacije o tem pristojni organi sproti dopolnjujejo in objavljajo.
5. Če državni viri na prizadetem območju ne zadoščajo za učinkovito zaščito, reševanje in pomoč, zaprosijo za pomoč sosednje, druge države in mednarodne organizacije.

2.2 Koncept odziva ob nesreči na morju

Koncept odziva ob nesreči na morju temelji na posledicah, ki bi jih nesreča povzročila in sicer:

- **MANJŠA NESREČA** – nesrečo obvladujejo redne enote in službe, izvaja se obveščanje pristojnih organov in javnosti, aktiviranje sil za ZRP v omejenem obsegu, spremljanje dogodkov. Kot na primer utopitev, manjša ekološka nesreča, obvladljivi požar na plovilu, utopitve, manjše onesnaženje obale, itd. .
- **VELIKA NESREČA** – rednim intervencijskim enotam in službam se pridružijo sile za zaščito, reševanje in pomoč, ki jih aktivirajo pristojni poveljniki CZ. Po potrebi se zaprosi za pomoč tudi sosednje države. Izvajajo se aktivnosti po načrtu. Tovrstna nesreča je lahko **ekološka nesreča** (nesreča plovila pri čemer pride **do izlittja čez 5 t nafte** ali njenih derivatov ali drugih nevarnih snovi) **velik požar na ladji in brodolom ladje ter večje onesnaženje obale**. **Izlittje je lahko tudi manjše, če z rednimi službami nesreče ne moremo obvladati. Enako velja tudi v primeru ostalih nesreč manjšega obsega, če zaradi nepredvidljivih okoliščin, nesreča z rednimi službami in silami ni obvladljiva.**

Slika 1: Koncept odziva

2.3 Uporaba načrta

Načrt zaščite in reševanje ob nesreči na morju se praviloma aktivira, ko pride do velike nesreče na morju ali večjega onesnaženja obale. Lahko pa tudi v primerih nesreč z dolgotrajnejšimi posledicami oziroma v primerih nesreč ali drugih nepredvidljivih dogodkih, ko je potrebno zagotavljati sile in sredstva iz državnih pristojnosti.

Odločitev o tem sprejme poveljnik Civilne zaščite za Obalno regijo v sodelovanju s poveljnikom CZ RS.

3 SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA

3.1 Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz državne pristojnosti

Državni organi:

- Vlada RS in
- Ministrstvo za obrambo
- Ministrstvo za okolje in prostor
- Ministrstvo notranje zadeve
- Ministrstvo za promet
- Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve
- Ministrstvo za finance
- Ministrstvo za gospodarstvo
- Ministrstvo kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
- Ministrstvo za kulturo
- Ministrstvo za javno upravo
- Ministrstvo za zdravje in
- Ministrstvo za zunanje zadeve

Sile za zaščito, reševanje in pomoč na državni ravni:

- **Organi vodenja CZ:**
 - poveljnik CZ RS,
 - namestnik poveljnika CZ RS,
 - Štab CZ RS,
 - poveljnik CZ za Obalno regijo,
 - namestnik poveljnika CZ za Obalno regijo in
 - štab CZ za Obalno regijo.
- **Gasilske enote in enote ter službe društev in drugih nevladnih organizacij:**
 - Gasilske enote (JZ GB Koper in PGD-a)
 - potapljaški klubi PLK in
 - Obalni letalski center Portorož.
- **Enote in službe CZ:**
 - državna enota za hitre intervencije,
 - služba za podporo in opravljanje posebnih nalog zaščite, reševanja in pomoči ob ekoloških in drugih nesrečah na morju,
 - enote za radiološko, kemično in biološko zaščito (RKB- zaščito),
 - tehnično reševalne enote,
 - enote za varstvo pred NUS,
 - informacijski centri,
 - logistični centri in
 - službe za podporo.
- **Enote, službe in centri za zaščito, reševanje in pomoč, ki jih organizirajo državni organi:**

- služba za zaščito in reševanje ob ekoloških in drugih nesrečah ter za iskanje na morju,
- enota za identifikacijo oseb Medicinske fakultete,
- ekološki laboratorij z mobilno enoto (ELME),
- mobilna enota ekološkega laboratorija (MEEL) in
- mobilna enota za meteorologijo in hidrologijo (MEMH),
- mobilni center za obveščanje,
- službe in ekipe za detekcijo in identifikacijo RKB in drugih virov ogrožanj ob nesrečah z nevarnimi snovmi, terorističnih pojavih in drugih nesrečah,
- Slovenska vojska .

Za pripravljenost, opremljenost in usposobljenost enot so zadolženi ustanovitelji. Obveznosti ustanoviteljev so opredeljene v merilih za organiziranje, usposabljanje in opremljanje in v pogodbah o sofinanciranju za ukrepanje ob nesrečah, za tiste, ki jih sklepajo.

- **Druge organizacije:**

- SVOM-URSP KOPER,
- Obalni letalski center Portorož,
- Adria tow d.o.o.,
- Adriaing d.o.o.,
- Sirio d.o.o.,
- VGP Drava Ptuj,
- ProSub d.o.o. Izola,
- Mitja Petrič s.p. Izola,
- LUKA Koper d.d.,
- Morska biološka postaja Piran ter
- Druge organizacije in posamezniki glede na vrsto in obseg nesreče.

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih Štaba CZ RS
P-3	Pregled sil za ZRP
P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ

3.2 Materialno - tehnična sredstva za izvajanje načrta

Materialno - tehnična sredstva se načrtujejo za:

- zaščitno in reševalno opremo ter orodje (sredstva za osebno in skupinsko zaščito, oprema, vozila ter tehnična in druga sredstva, ki jih potrebujejo strokovnjaki, reševalne enote, službe in reševalci),
- materialna sredstva za zaščito, reševanje in pomoč iz državnih rezerv.

P-6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za ZRP
P-8	Pregled materialnih sredstev iz državnih rezerv za primer naravnih in drugih nesreč
P-9	Pregled materialnih sredstev iz državnih blagovnih rezerv za primer naravnih in drugih nesreč
P-12	Pregled gasilskih enot širšega pomena njihovih pooblastil s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P-24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev ter in drugih nevladnih in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju

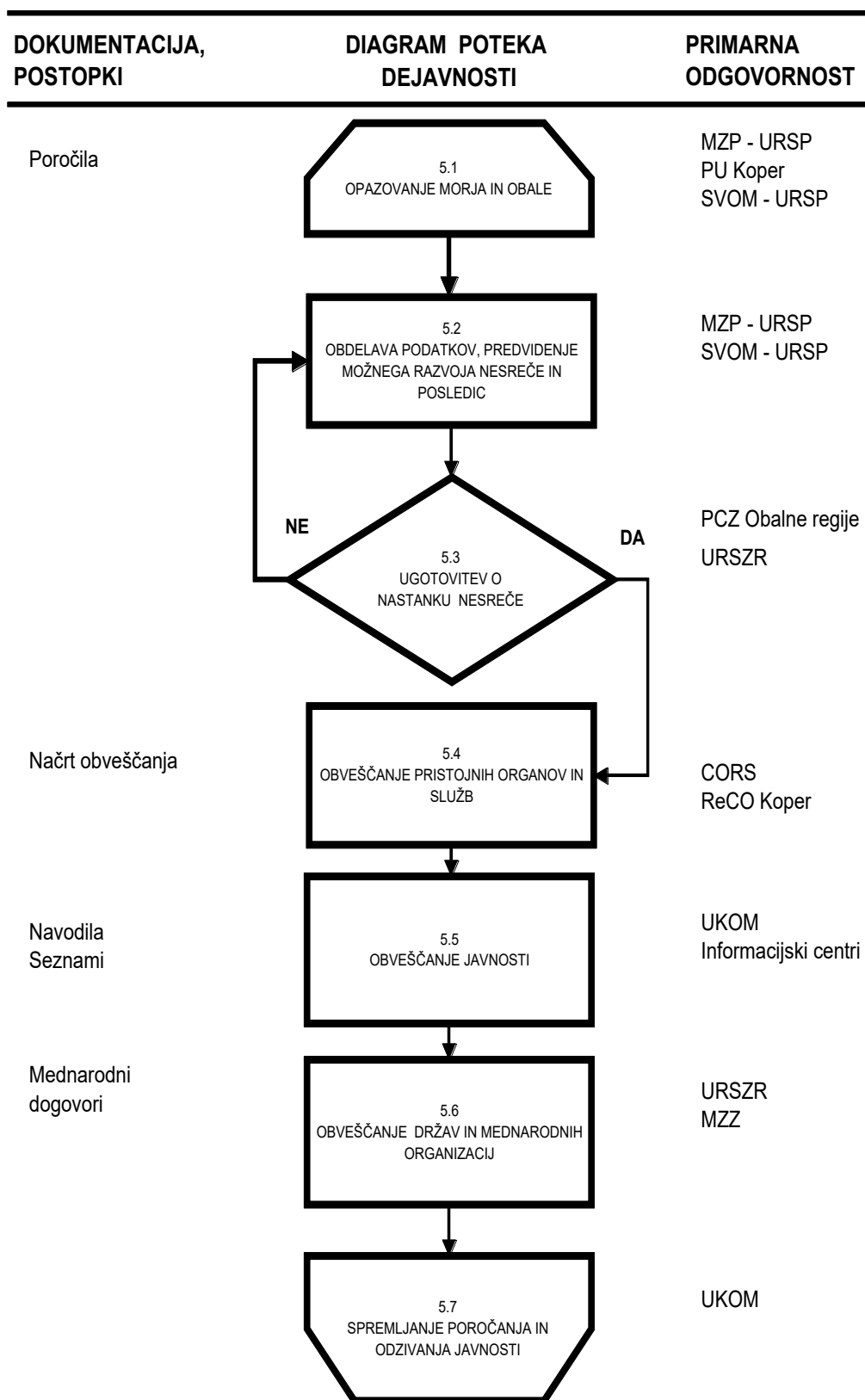
3.3 Predvidena finančna sredstva za izvajanje načrta

Finančna sredstva se načrtujejo za:

- stroške operativnega delovanja (povračila stroškov za aktivirane pripadnike CZ in druge sile za zaščito, reševanje in pomoč),
- stroški opremljanja ter usposabljanja enot in služb,
- posebni stroški pridobivanja ustreznih potrdil in mednarodnih certifikatov za reševanje na morju ter vodenju intervencij v zvezi z ladjami v stiski, doma in v tujini (selvage master, beach master, podobno)
- materialne stroške (prevozne stroške, storitve,...).

D - 1	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta
-------	--

4 OPAZOVANJE IN OBVEŠČANJE

4.1 Opazovanje morja

Dogajanje na morju in še posebej na plovnih poteh opazujejo plovila Policijske Uprave (PU) Koper, Uprave RS za pomorstvo (URSP), Slovenske vojske (SV), ter ribiči in drugi udeleženci v pomorskem prometu.

ARSO spremlja meteorološke in hidrološke pojave in o tem obvešča Center za obveščanje RS (CORS).

Obalni letalski center ob vsakodnevnih poletih opravlja opazovanje morja. V aktivnosti zaščite in reševanja se ob veliki nesreči Obalni letalski center vključi tako, da izvaja opazovanje nastalega dogodka iz zraka, še posebej, če gre za ekološko nesrečo. Naknadno lahko tudi z Droni kasneje s sateliti (sateliti do 6 ur zakasnitve).

4.2 Posredovanje podatkov

Podatke o dogodku - nesreči najprej obdelajo pristojne strokovne službe URSP, PU Koper in URSZR, ki na podlagi predvidenih scenarijev možnega razvoja dogodkov in možnih posledic dogodkov razglasijo vrsto in obseg nesreče.

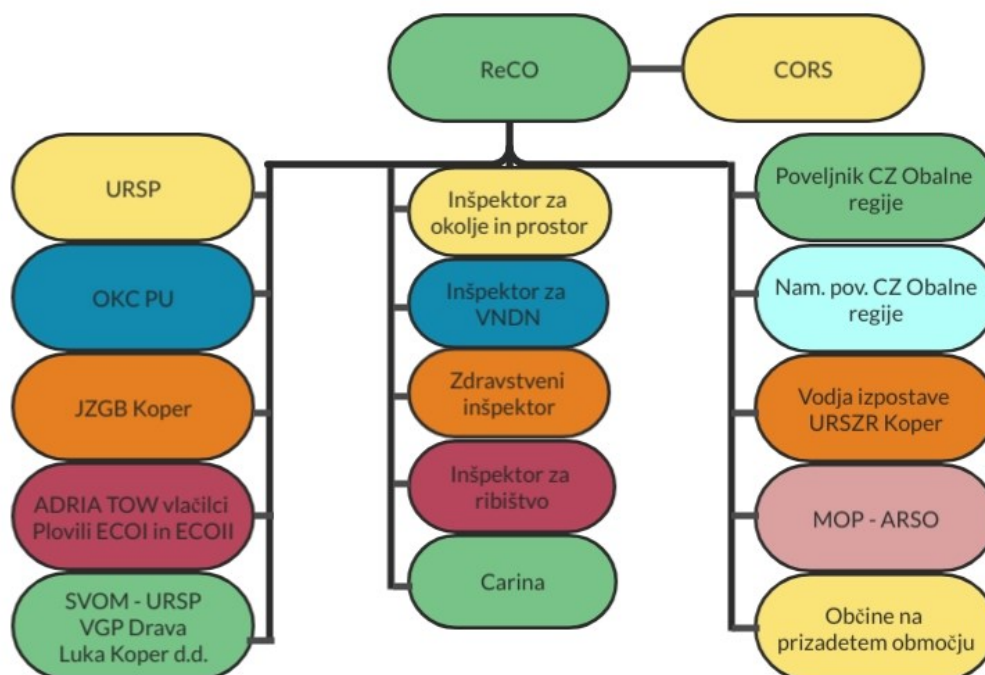
ARSO spremlja meteorološke in hidrološke pojave in napoveduje razvoj teh pojavov. V primeru predvidene naravne nesreče (preplavitve obale) o tem obvesti CORS.

Svoje ugotovitve takoj sporočijo Regijskemu centru za obveščanje (ReCO) Koper.

4.3 Obveščanje pristojnih organov in služb

ReCO Koper, informacijo o nesreči na morju, ki jo prejme od pristojnih služb, ne glede na vrsto in obseg nesreče, posreduje CORS ter pristojnim organom in službam na regijski in občinski ravni.

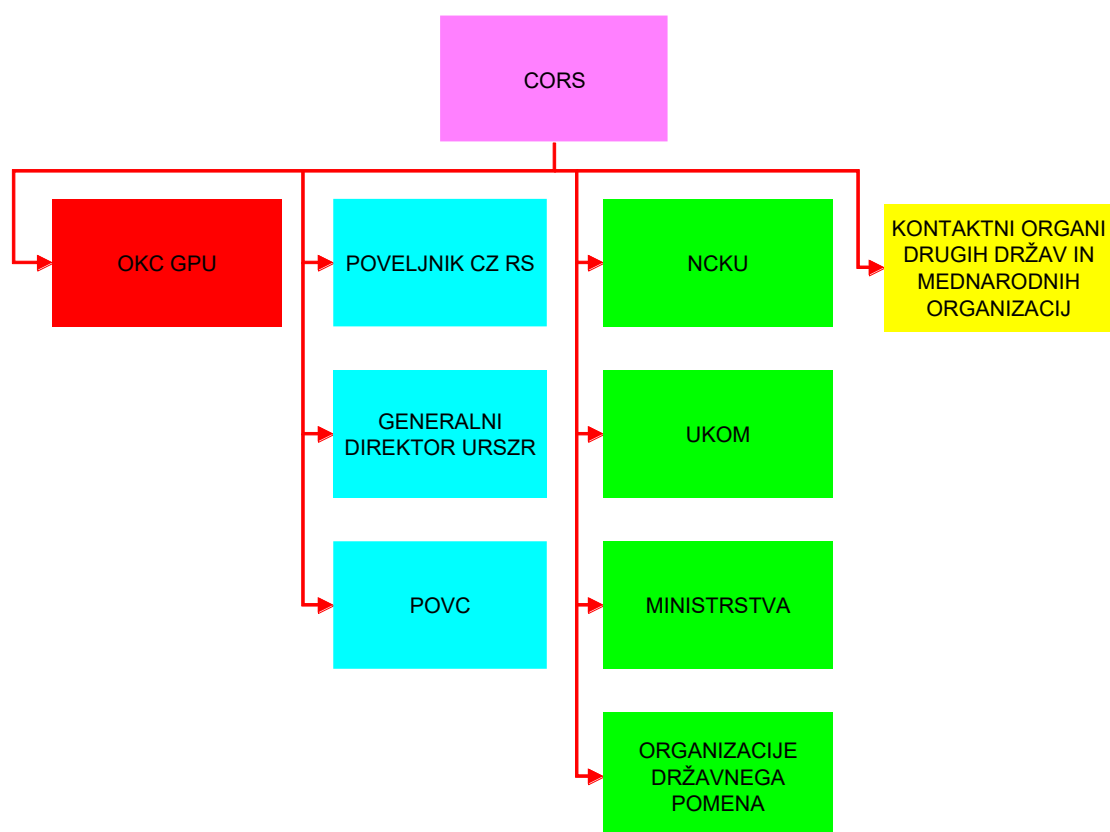
Slika 2: Shema obveščanja pristojnih organov in služb na regijski ravni

CORS informacija o nesreči na morju posreduje:

- Operativno komunikacijskemu centru generalne policijske uprave (OKC GPU),
- poveljniku CZ RS,
- generalnemu direktorju URSZR (namestniku poveljnika CZ RS),
- Poveljniški center (POVC),
- Nacionalnemu centru za krizno upravljanje (NCKU),
- Uradu Vlade RS za informiranje (UKOM),
- Ministrstvom in predstojnikom vladnih organov in služb, ki imajo naloge po državnem načrtu,
- organizacijam državnega pomena (Luka Koper d.d.),
- centru za obveščanje Republike Hrvaške in centru za obveščanje Republike Italije in
- kontaktnim organom drugih držav in mednarodnih organizacij.

Slika 3: Shema obveščanja pristojnih organov na državni ravni

P- 15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča ob nesreči
D- IX/16	Načrt dejavnosti ReCO Koper
D- 22	Načrt dejavnosti CORS

4.4 Obveščanje javnosti

Obveščanje javnosti o nesreči na morju obsega:

- obveščanje (širše) javnosti in
- obveščanje ogroženih prebivalcev.

Obveščanje (širše) javnosti zajema obveščanje domače in tuje javnosti o poteku zaščitno reševalnih dejavnosti na morju.

Obveščanje prebivalcev zajema obveščanje ogroženih prebivalcev ob ekološki ali drugi nesreči, ko je treba zaščitne ukrepe izvajati tudi na obali. Informacije vsebujejo podatke o vrsti nesreče, napotke o izvajanju zaščitnih ukrepov za prebivalce in o trenutnem stanju obvladovanja nesreče.

Za obveščanje (širše) javnosti je primarno odgovorna država, za obveščanje ogroženega prebivalstva pa občina.

Vse informacije morajo biti posredovane pravočasno, na ustrezen način in v primernih časovnih intervalih.

Za usklajevanje obveščanja URSZR organizira Obalni informacijski center, ki zagotavlja zbiranje informacij o poteku reševalnih dejavnosti, njihovo obdelavo in izmenjavo z občinami in pristojnimi državnimi organi. Informacijski center zagotavlja tudi psihološko, duhovno in drugo pomoč preživelim in svojem udeležencev nesreče.

D-5	Navodilo za organiziranje in vodenje informacijskega centra
P-21/5	Telefonska številka, na kateri lahko državljani dobijo informacije o nesreči

Za obveščanje javnosti o izvajanju ukrepov in nalog zaščite, reševanja in pomoči iz državne pristojnosti so odgovorni Vlada RS, ministrstva in drugi državni organi v skladu s svojimi pristojnostmi. Obveščanje širše javnosti organizira in usklajuje UKOM. S tem namenom v sodelovanju z ministrstvi,

Štabom CZ RS in drugimi državnimi organi:

- po potrebi organizira in vodi tiskovno središče,
- organizira in vodi tiskovne konference,
- pripravlja skupna sporočila za javnost,
- navezuje stike z redakcijami tujih medijev in novinarji, akreditiranimi v R Sloveniji, ter skrbi, da imajo na razpolago informativna in druga gradiva in da so jim dostopni informacijski viri ter,
- spremlja poročanje domačih in tujih medijev ter pripravlja izbore prispevkov, objavljene v njih (t. i. Klippinge).

D-5	Navodilo za organiziranje in vodenje informacijskega centra
P-17	Seznam prejemnikov informativnega biltena

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka preko medijev, ki so po zakonu o medijih (25. člen zakona o medijih, UPB1, Ur. l. RS, št. 110/06) dolžni na zahtevo državnih organov ter javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo v zvezi z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države. V takih primerih se sporočilo najprej pošlje za takojšnjo objavo naslednjim medijem:

- STA,
- Radio Slovenija – I. In II. Program,
- Televizija Slovenija – I. In II. Program in
- po potrebi tudi ostalim.

Če nesreča prizadene tudi prebivalce na obali, občine poskrbijo za obveščanje o izvajanju zaščitnih ukrepov in nalog zaščite, reševanja in pomoči. Ob veliki nesreči Izpostava URSZR Koper aktivira Obalni informacijski center, ki opravlja naloge zbiranja informacij različnih reševalnih enot na kraju nesreče in posredovanje javnosti. Obalni informacijski center s pomočjo Rdečega križa zbira in posreduje informacije o poškodovanih ob nesreči in jih preko telefonske številke, ki jo objavi preko medijev, posreduje svojcem.

P- 18	Seznam medijev, ki bodo posredovala obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke o izvajanju zaščitnih ukrepov
-------	--

4.5 Obveščanje drugih držav in mednarodnih organizacij

Ob nesrečah s čezmejnimi vplivi in v drugih primerih, ko to narekujejo mednarodni dvostranski in večstranski sporazumi, Slovenija obvešča druge države in mednarodne organizacije. Za obveščanje so pristojni državni organi, nevladne in druge organizacije, ki skrbijo za izpolnjevanje obveznosti iz posameznih sporazumov.

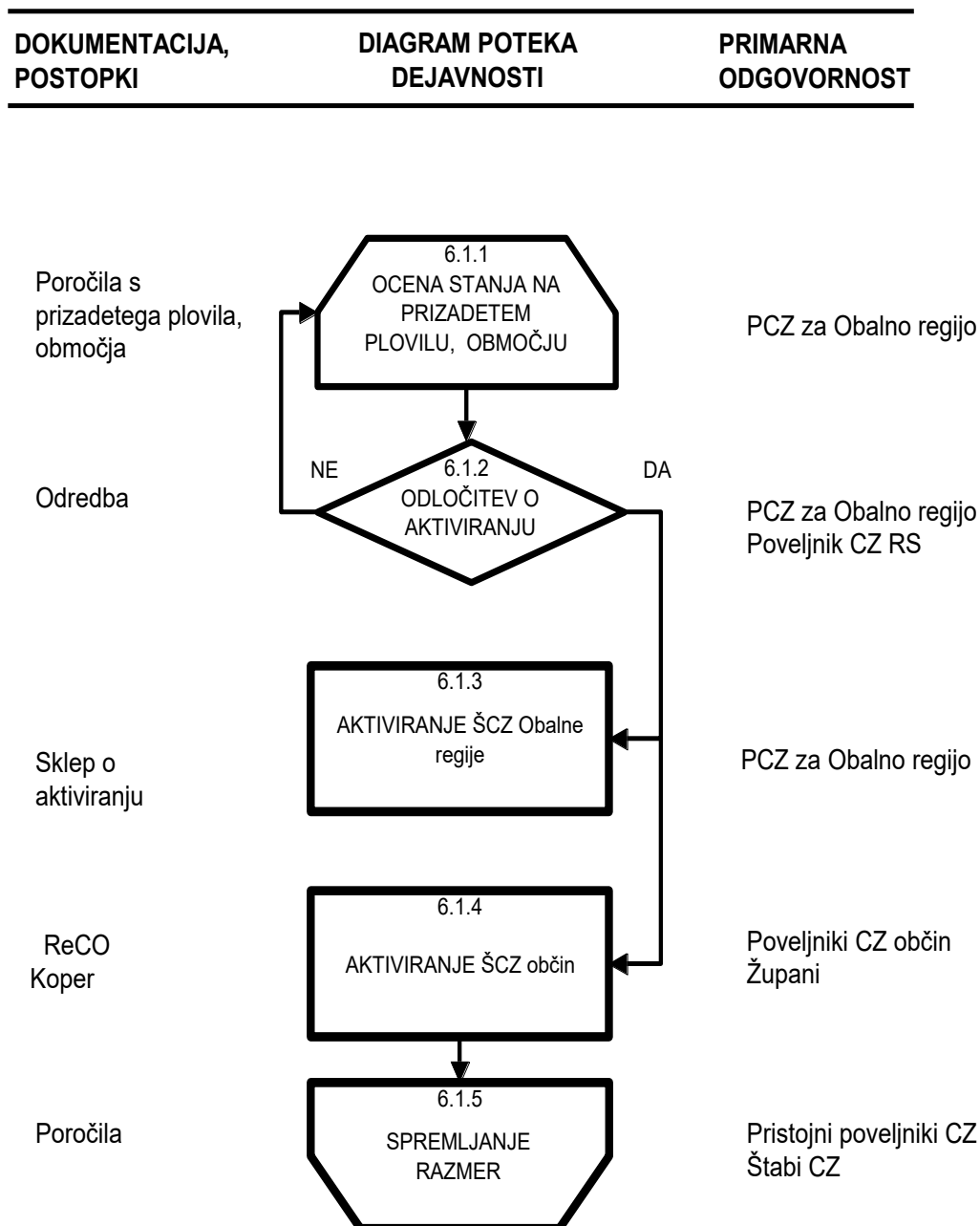
Obvestila o nesrečah na morju sporoča tudi URSP. Za sporočila o nesrečah uporabljajo mednarodno predpisane obrazce, ki so določeni v mednarodni konvenciji o iskanju in reševanju na morju (SAR) konvenciji.

Javnost mora biti tudi o nesreči, ki ne bi zahtevala izvajanja zaščitnih ukrepov na območju Slovenije, s strani pristojnih organov, pravočasno in objektivno obveščena.

D-IX/7	Določila SAR konvencije
D-8	Navodili za obveščanje o nesreči
P-16	Pregled kontaktnih organov sosednjih držav in mednarodnih organizacij

5 AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV

5.1 Aktiviranje organov in njihovih strokovnih služb ob nesreči na morju

Po obvestilu o nesreči na morju in prvih poročilih o posledicah nesreče poveljnik CZ za Obalno regijo, oziroma njegov namestnik, aktivira pristojne organe in službe na regijski ravni. Poveljnik CZ RS pa lahko na podlagi presoje obsega nesreče odredi tudi stanje pripravljenosti določenih državnih sil za zaščito, reševanje in pomoč. Poveljnik CZ za Obalno regijo najprej aktivira organe, ki so pristojni za operativno in strokovno vodenje zaščite, reševanja in pomoči oziroma podpirajo to vodenje. To so:

- člani Štaba CZ za Obalno regijo,
- delavci Izpostave URSZR Koper in

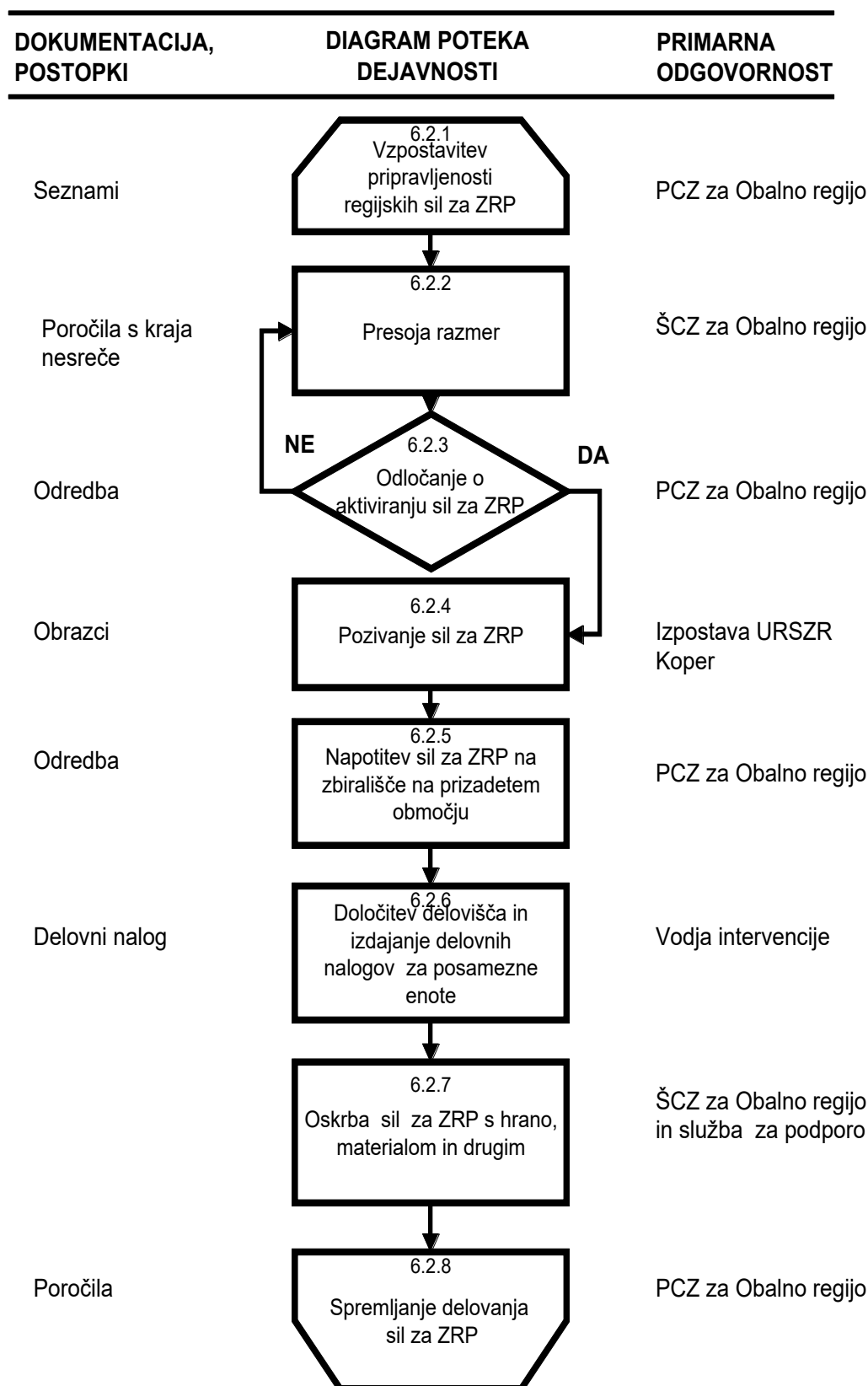
- poveljniki CZ občin.

Aktiviranje članov Štaba CZ za Obalno regijo izvede ReCO Koper in sicer na najbolj ustrezen način (preko pozivnikov ali telefona).

Poveljnik CZ za Obalno regijo s Štabom CZ za Obalno regijo spremlja razmere na kraju nesreče in odloča o nadaljnjih ukrepih. Razmere na kraju nesreče spremljajo tudi poveljniki CZ občin glede izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog zaščite, reševanja in pomoči. Poveljniki CZ prizadetih občin svoje delo glede izvedbe zaščitnih ukrepov usklajujejo z regijskim poveljnikom CZ.

Poveljnik CZ za obalno regijo oziroma njegov namestnik usklajujeta svoje delo in delo štaba tudi z delom Operativne pomorske koordinacije. Operativna pomorska koordinacija lahko nudi poveljniku oziroma njegovemu namestniku predvsem strokovno pomoč ali opravi določene naloge, ki jih odredi poveljnik.

5.2 Aktiviranje državnih sil za zaščito, reševanje in pomoč ob nesreči na morju

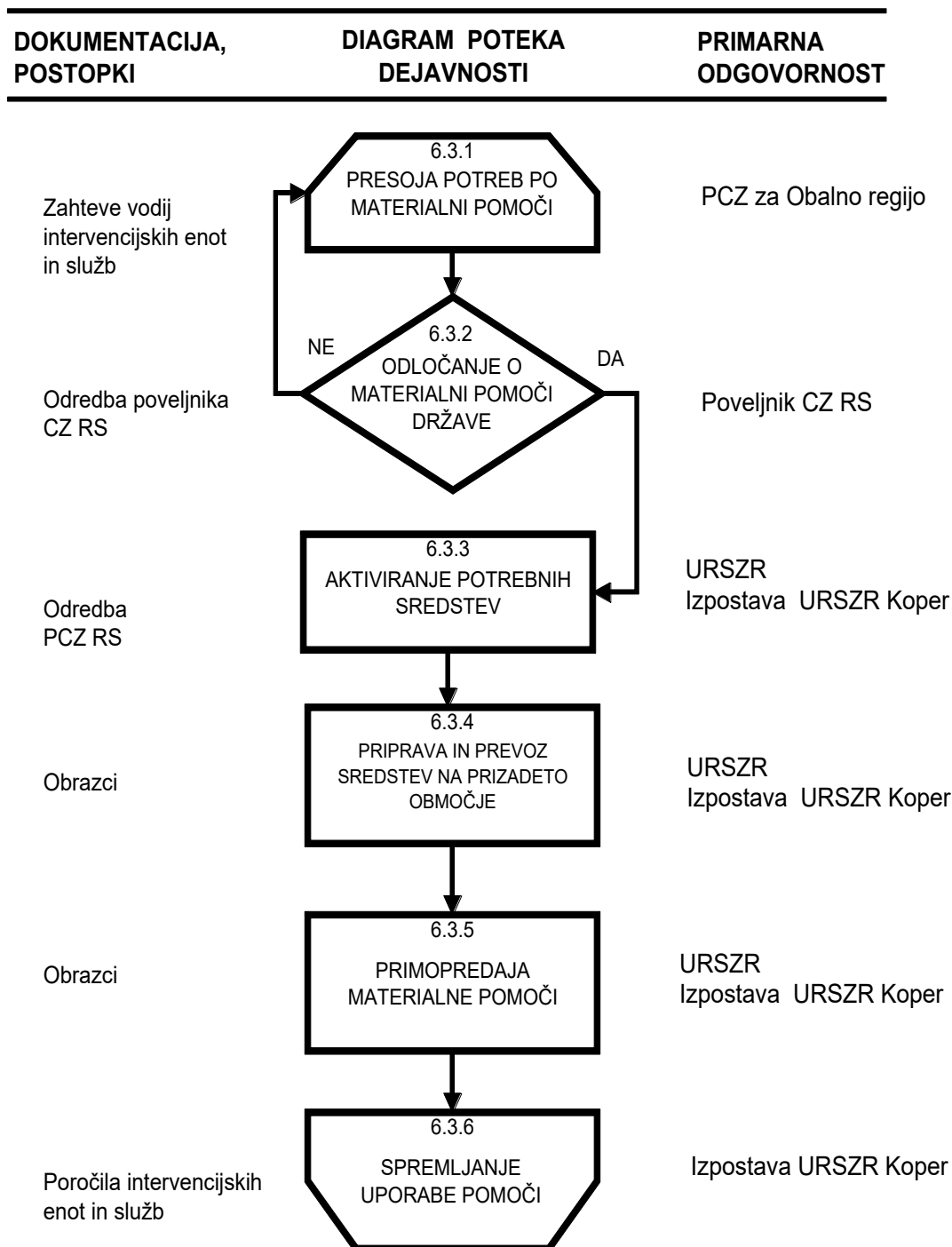
Ob nesreči na morju o pripravljenosti in aktiviranju regijskih enot CZ in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč odloča poveljnik CZ za Obalno regijo. O pripravljenosti in aktiviranju CZ in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč iz državne pristojnosti odloča poveljnik CZ RS.

Poveljnik CZ za Obalno regijo na podlagi presoje stanja, zahtev vodje intervencije in predlogov članov Štaba CZ za Obalno regijo aktivira regijske enote CZ ter druge razpoložljive sile za zaščito, reševanje in pomoč iz njegove pristojnosti. Izpostava URSZR Koper uredi tudi vse zadeve v zvezi z nadomestili plač in povračili stroškov, ki jih imajo pripadniki pri opravljanju dolžnosti v CZ oziroma pri zaščiti in reševanju.

Pripadniki CZ se in drugih reševalnih enot in služb se zberejo v logističnem centru Izpostave URSZR Koper in se po potrebi, pred odhodom na mesto intervencije, dodatno opremijo. Vodja intervencije z delovnim nalogom, ki ga dobi vodja enote, odredi delovišča in naloge zaščite, reševanja in pomoči.

D-IX/8	Navodilo za aktiviranje vlačilcev
D-IX/9	Navodili za aktiviranje plovil ECOI in ECOII
D-14	Vzorec odredbe za aktiviranje sil in sredstev za ZRP
D-3	Načrt delovanja državnega/regijskega LC
D-15	Vzorec delovnega naloga
P-9	Pregled materialnih sredstev iz državnih blagovnih rezerv za primer naravnih in drugih nesreč
P-8	Pregled materialnih sredstev iz državnih rezerv za primer naravnih in drugih nesreč
P-21/6	Pregled regijskih sil za zaščito, reševanje in pomoč na morju
D-IX/10	Načrt aktiviranja pogodbenih pripadnikov CZ

5.3 Zagotavljanje materialnih sredstev pomoči

Materialna pomoč države ob nesreči na morju zajema predvsem:

- sredstva, ki se uporabljajo pri gašenju požarov,
- sredstva za omejevanje širjenja nevarnih snovi po gladini morja in za čiščenje teh snovi z gladine (plavajoče zavese – baraže, razni absorbenti ipd.) ter
- tehnična in druga sredstva za preprečevanje širjenja onesnaženja na obali in čiščenje obale (prikolico za dekontaminacijo, visokotlačni čistilci, ostalo),
- prikolico za množične nesreče (medicinske pomoči).

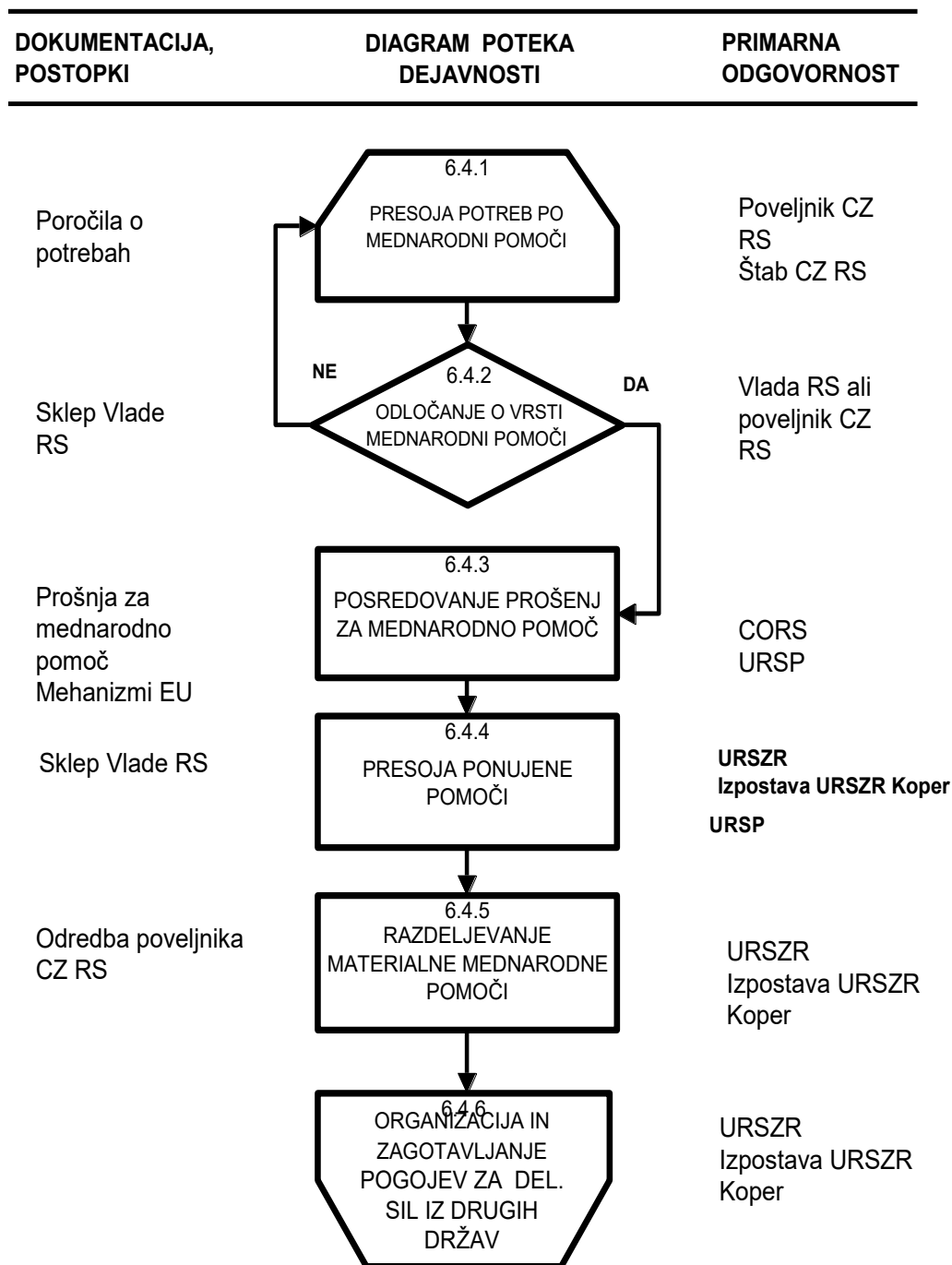
Štab CZ za Obalno regijo na podlagi poročil izvajalcev nalog (URSP SVOM, VGP Drava Ptuj, gasilcev,) oziroma vodje intervencije, presodi potrebe po dodatnih

materialnih sredstvih in predlaga poveljniku CZ za Obalno regijo, da za ta sredstva zaprosi poveljnike CZ sosednjih regij oziroma poveljnika CZ RS.

O uporabi materialnih sredstev iz državnih rezerv odloča Vlada RS, v nujnih primerih pa tudi poveljnik CZ RS ali njegov namestnik.

D-3	Načrt delovanja državnega/regijskega LC
-----	---

5.4 Mednarodna pomoč

Glede na verjetnost nastanka velikih nesreč v našem morskem akvatoriju in razpoložljiva sredstva za ukrepanje tako v regiji kot tudi v državi bi bila mednarodna pomoč potrebna predvsem v obliki:

- specializiranih plovil za gašenje požarov na večjih ladjah (veliki vlačilci z gasilsko opremo) ter
- specializiranih plovil za čiščenje morske gladine in omejevanje širjenja onesnaženja z nevarnimi snovmi, nafto in naftnimi derivati ter
- tehnična in druga sredstva za čiščenje obale in prosto živečih živali.

Če se zaradi možnih nadaljnjih posledic nesreče poveljnik CZ RS odloči in zaprosi za mednarodno pomoč, predlaga Vladi RS, da o tem sprejme ustrezen sklep.

Prošnje za potrebno mednarodno pomoč se posredujejo sosednjim in drugim državam ter mednarodnim organizacijam skladno z mednarodnimi sporazumi.

Za mednarodno pomoč se lahko zaprosi tudi preko mehanizma EU.

Sprejem mednarodne materialne pomoči usklajujeta URSZR in Izpostava URSZR Koper, ki uredita vse formalnosti za prehod državne meje. Za predajo materialnih sredstev mednarodne pomoči uporabnikom je zadolžena Izpostava URSZR Koper. URSZR z Izpostavo Koper poskrbi za zagotovitev možnosti za delo in bivanje pripadnikov sil za zaščito in reševanje iz tujine.

D- 17	Vzorec prošnje za mednarodno /državno pomoč
DIX/11	Opomnik za zaprosilo za pomoč preko sistema CECIS MP

6 UPRAVLJANJE IN VODENJE

6.1 Organi in njihove naloge

Vodenje sil za zaščito, reševanje in pomoč je urejeno z zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Po tem zakonu se varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami organizira in izvaja kot enoten sistem na lokalni, regionalni in državni ravni.

Posamezni organi na državni ravni imajo ob nesreči na morju predvsem te naloge:

Vlada RS:

- vodi zaščito, reševanje in pomoč ter odpravljanje posledic,
- ureja mednarodno pomoč,
- odloča o uporabi sredstev proračuna RS za pokrivanje stroškov zaščitnih in reševalnih akcij državnih sil,
- odloča o uporabi sredstev proračuna RS za pomoč prizadetim pri zagotavljanju osnovnih možnosti za življenje,
- zagotavlja finančna sredstva za obnovo pripravljenosti sil CZ in
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Poveljnik CZ RS:

- vodi strokovno-operativno dejavnost CZ in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč iz državne pristojnosti,
- usklajuje operativne ukrepe in dejavnosti ministrstev in drugih državnih organov,
- operativno ureja pomoč drugih držav in mednarodnih organizacij v silah in sredstvih za zaščito, reševanje in pomoč,
- obvešča Vlado RS o posledicah in stanju na prizadetem območju ter daje mnenja in predloge v zvezi z zaščito, reševanjem, pomočjo ter odpravljanjem posledic nesreče,
- vodi pripravo končnega poročila o nesreči in ga predlaga v sprejem Vladi RS in
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Poveljnik CZ za Obalno regijo:

- vodi strokovno-operativno dejavnost CZ in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč iz regijske pristojnosti,
- usklajuje operativne ukrepe in dejavnosti državnih in drugih organov ter služb, ki izvajajo zaščito, reševanje in pomoč,
- obvešča poveljnika CZ RS o posledicah in stanju na prizadetem območju ter daje mnenja in predloge v zvezi z zaščito, reševanjem, pomočjo ter odpravljanjem posledic nesreče,
- pripravi končno poročilo o nesreči ter ga predstavi poveljniku CZ RS in
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Ministrstvo za obrambo (MO):

a) Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje (URSZR):

- opravlja upravne in strokovne naloge zaščite, reševanja in pomoči iz svoje pristojnosti,
- spremlja in razglašča nevarnosti,

- usmerja delovanje centrov za obveščanje,
- organizira sistem zvez ZA-RE,
- zagotavlja informacijsko podporo organom vodenja na državni ravni,
- zagotavlja možnosti za delo Štaba CZ RS,
- organizira delo in zagotavlja možnosti za delo državnih komisij za ocenjevanje poškodovanosti objektov in državne komisije za ocenjevanje škode,
- zagotavlja logistično podporo pri delovanju državnih sil,
- sodeluje s Poveljstvom sil Slovenske vojske pri organizaciji zaščite in reševanja pripadnikov SV ter sredstev, ki jih upravlja in
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

b) Izpostava Uprave Republike Slovenija za zaščito in reševanje Koper:

- opravlja upravne in strokovne naloge zaščite, reševanja in pomoči iz svoje pristojnosti,
- usmerja delovanje ReCO Koper,
- zagotavlja informacijsko podporo organom vodenja na regijski ravni,
- zagotavlja možnosti za delo Štaba CZ za Obalno regijo,
- organizira delo in zagotavlja možnosti za delo regijske komisije za ocenjevanje škode,
- zagotavlja logistično podporo pri delovanju regijskih sil za zaščito, reševanje in pomoč in
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

D-IX/12	Načrt dejavnosti Izpostave URSZR Koper ob aktiviranju načrta
---------	--

Ministrstvo za notranje zadeve (MNZ):

a) Policijska uprava Koper

- varuje življenje, osebno varnost in premoženje ljudi,
- izvaja naloge preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj in prekrškov, odkrivanja in prijemanja storilcev kaznivih dejanj in prekrškov in drugih iskanih oseb ter jih izroča pristojnim organom,
- vzdržuje javni red in mir,
- nadzira in ureja promet na javnih in ne kategoriziranih cestah, ki so dane v uporabo za javni promet,
- varuje državno mejo in opravlja mejno kontrolo,
- opravlja naloge, določene v predpisih o tujcih,
- varuje določene osebe, objekte, organe in okoliše,
- z letalsko enoto policije in enoto pomorske policije sodeluje pri opravljanju nalog v okviru humanitarnih, oskrbovalnih, izvidniških in drugih nalog, pomembnih za zaščito, reševanje in pomoč,
- izvaja identifikacijo žrtev, kar pomeni, da vodi identifikacijske postopke živih in mrtvih oseb,
- prek operativnega štaba MNZ sodeluje s centri za obveščanje in po potrebi aktivira mobilne operativno-komunikacijske centre in
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

D-22	Načrt dejavnosti Policijske uprave Koper
------	--

Ministrstvo za zdravje (MZ):

- organizira nujno medicinsko pomoč ter bolnišnično oskrbo poškodovanih in obolelih,
- spremlja stanje, določa prednosti in usmerja dejavnosti pri oskrbi z zdravili in sanitetnim materialom,
- odreja ukrepe za preprečevanje nastanka in širjenja nalezljivih bolezni,
- sodeluje pri identifikaciji mrtvih in
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

D-22	Načrt dejavnosti MZ
D-22	Načrt obveščanja in aktiviranja enote za identifikacijo mrtvih

Ministrstvo za infrastrukturo (MZI):**a) Uprava RS za pomorstvo Koper:**

- opravlja naloge čiščenja obalnega morja,
- sodeluje pri zavarovanju prizadetega območja na morju,
- ureja pomorski promet,
- organizira iskanje in reševanje na morju,
- preiskuje ladijske nesreče na morju,
- kadar so v nevarnosti človeška življenja, lahko odredi vsakemu plovnemu objektu, da pomaga pri reševanju človeških življenj,
- vzdržuje radijsko zvezo z udeleženci v pomorskem prometu,
- ugotavlja sposobnost ladje za plovbo in
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

D- 22	Načrt dejavnosti URSP Koper
-------	-----------------------------

Ministrstvo za zunanje zadeve (MZZ):

- vzpostavi stike z vladami tujih držav in mednarodnimi organizacijami zaradi obveščanja o posledicah nesreče ter zagotavljanja mednarodne pomoči,
- obvešča tuja diplomatsko-konzularna predstavništva o posledicah nesreče ter o razmerah na prizadetem območju in
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

D- 22	Načrt dejavnosti MZZ
-------	----------------------

Ministrstvo za finance (MF):

- določi prednosti pri uporabi sredstev proračuna RS,
- pripravi predloge ukrepov za zagotovitev oziroma prerazporeditev možnega obsega finančnih sredstev za odpravo posledic nesreče,
- izdelava oceno možnosti dodelitve dodatnih namenskih finančnih sredstev iz proračuna RS prizadetim občinam in
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

D- 22	Načrt dejavnosti MF
-------	---------------------

Ministrstvo za gospodarstvo (MG):

- pripravi predloge Vladi RS za ureditev preskrbe z uporabo blagovnih rezerv,
- sodeluje pri pripravi programov za odpravo posledic nesreče,
- sodeluje pri izvajanju aktivnosti za uporabo gostinsko-turističnih objektov in zmogljivosti za začasno nastanitev in oskrbo ogroženih prebivalcev,
- sodeluje pri izvajanju dejavnosti ob izvajanju zaščitnih ukrepov v turističnih objektih,
- zagotavlja telekomunikacijske zveze prednostnim uporabnikom in
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

D- 22	Načrt dejavnosti MG
-------	---------------------

Ministrstvo za okolje in prostor (MOP):

- zagotavlja izvajanje obvezne državne gospodarske javne službe čiščenja gladine celinskih voda ter preprečevanja onesnaženja vodnih in priobalnih zemljišč celinskih voda in **obalne linije morja** na celotnem območju Republike Slovenije v primeru izrednega onesnaženja zaradi naravne ali druge nesreče (GJS), preko izvajalca VGP Drava Ptuj (koncesija) in opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

D- 22	Načrt dejavnosti MOP
-------	----------------------

a) Direkcija RS za vode – DRSV

- opravlja druge strokovne naloge iz svoje pristojnosti.

DRSV – Sektor za območja jadranskih rek in morja Koper:

- spremlja strokovno in operativno izvajanje sanacijskih ukrepov odprave posledic nenadnih onesnaženj na obalni liniji, ki jih izvaja GJS (VGP Drava Ptuj) ob onesnaženjih na obali.

D- 22	Načrt dejavnosti MOP – Direkcije RS za vode
-------	---

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (MDDSZ):

- sodeluje pri evakuaciji, nastanitvi in oskrbi ogroženih prebivalcev in
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

D- 22	Načrt dejavnosti MDDSZ
-------	------------------------

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP):

- usmerja dejavnosti za obnovo ribištva na prizadetem območju in

- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

D- 22	Načrt dejavnosti MKGP
-------	-----------------------

Ministrstvo za kulturo (MK):

- usmerja dejavnosti za zaščito in reševanje kulturne dediščine, določi ustrezna mesta, zagotavlja delovno silo, materialna sredstva ter rešitve za zavarovanje kulturne dediščine,
- izdelava oceno posledic in ogroženosti kulturne dediščine na prizadetem območju in
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

D- 22	Načrt dejavnosti MK
-------	---------------------

Ministrstvo za javno upravo (MJU):

- spremlja stanje in sprejema ukrepe pri organizaciji javne uprave in zaposlovanja,
- skrbi za vzdrževanje centralnih servisnih modulov e-uprave in nudenje pomoči pri integraciji aplikacij s centralnimi storitvami e-uprave,
- ureja elektronske podpore med subjekti v javni upravi in izven nje z uporabo informacijsko – komunikacijsko tehnologijo,
- skrbi za nemoteno delovanje in vzdrževanje aplikativnih sistemov državnih organov na informacijski in komunikacijski infrastrukturi,
- sodeluje pri reševanju prostorske problematike državne uprave in
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

D-22	Načrt dejavnosti MJU
------	----------------------

Urad Vlade RS za komuniciranje (UKOM):

- pripravlja skupna poročila za javnost,
- po potrebi organizira in vodi tiskovno središče,
- pripravlja novinarske konference za domače in tuje novinarje,
- dokumentira in analizira prispevke objavljene v javnih medijih doma in v tujini,
- zagotavlja osnovni informacijski servis tujih novinarjev in
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

D-22	Načrt dejavnosti UKOM
------	-----------------------

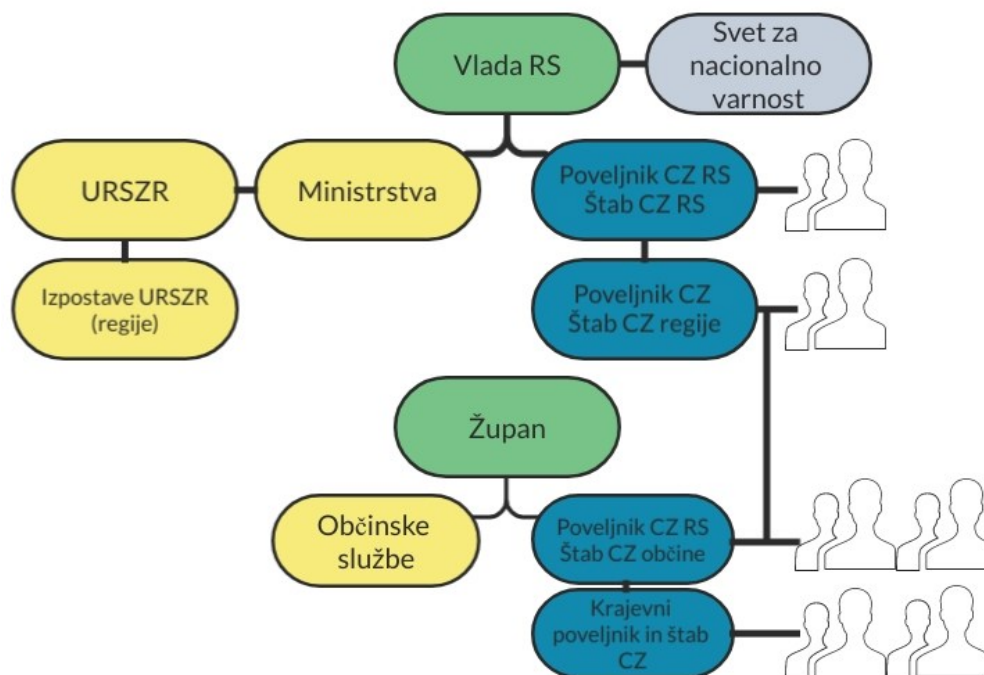
6.2 Operativno vodenje

Ob nesreči na morju operativno-strokovno vodi dejavnosti za zaščito, reševanje in pomoč poveljnik CZ za Obalno regijo s pomočjo Štaba CZ za Obalno regijo. Za operativno izvajanje posameznih nalog na morju določi vodjo intervencije, glede na vrsto nesreče, ki so mu neposredno podrejene vse sile, ki sodelujejo pri izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči.

Ob večji nesreči, ko so zaradi nesreče na morju ogrožene tudi sosednje države vodi dejavnosti za zaščito, reševanje in pomoč poveljnik CZ RS v skladu s svojimi

pristojnostmi in odločitvami vlade. Ministrstva in drugi državni organi organizirajo dejavnosti iz svoje pristojnosti v skladu z odločitvami poveljnika CZ RS oziroma vlade.

Slika 4. Shema vodenja sistema zaščite in reševanja

Poveljnik s pomočjo štaba CZ za Obalno regijo ob nesreči na morju organizira predvsem naslednje delovne procese:

- operativno načrtovanje,
- organiziranje in izvajanje reševalnih intervencij iz državne pristojnosti,
- zagotavljanje logistične podpore državnim silam za zaščito, reševanje in pomoč,
- opravljanje administrativnih in finančnih zadev.

Pri tem sodelujejo člani štaba, pripadniki regijske enote za podporo, delavci Izpostave URSZR Koper ter drugi strokovnjaki, ki jih k delu pritegne poveljnik CZ za Obalno regijo.

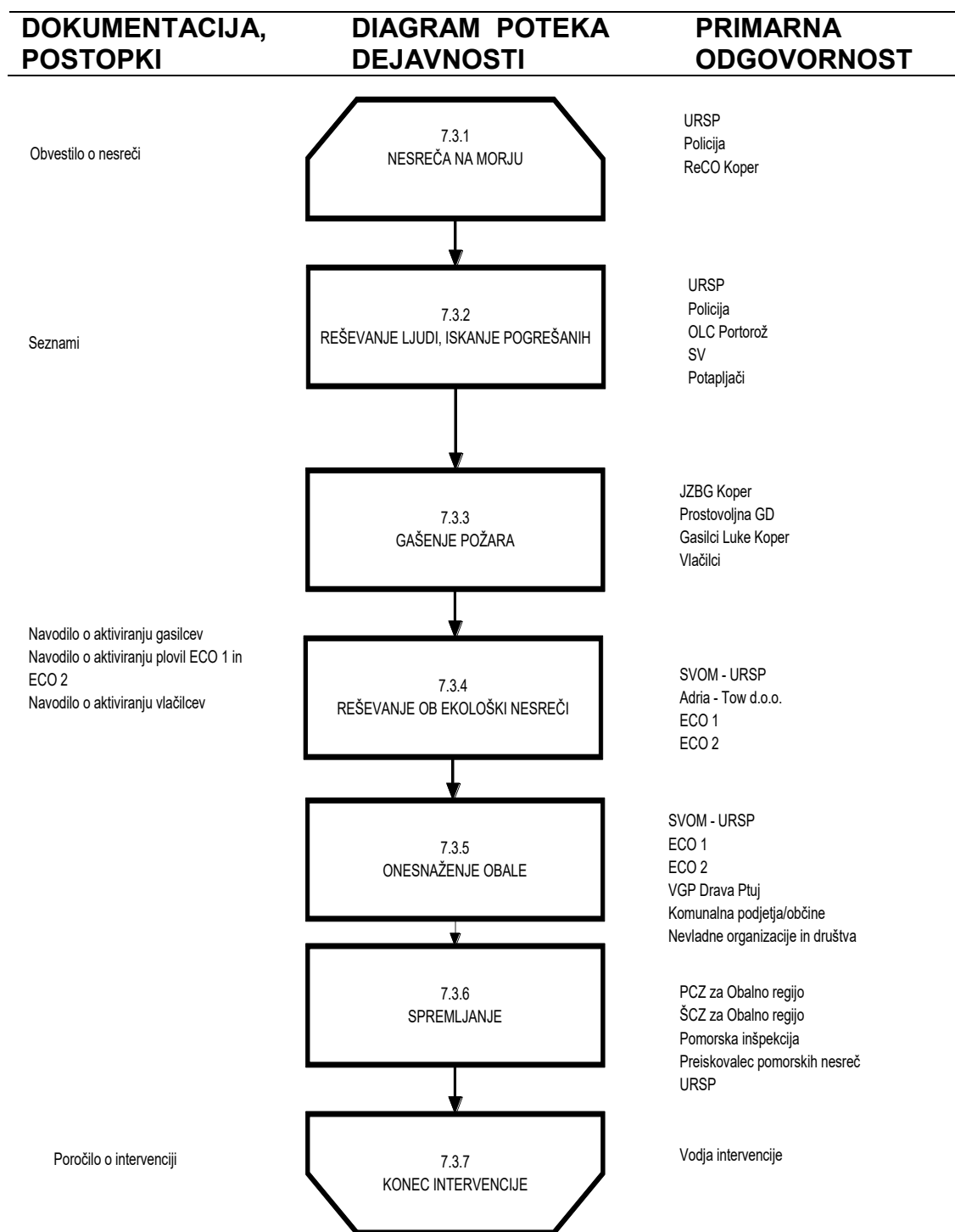
Štab CZ za Obalno regijo čim prej vzpostavi pregled nad stanjem na prizadetem območju, predvidi razvoj situacije, zagotovi takojšnje ukrepanje in nujno pomoč, nato pa se osredotoči na pripravo strategije ukrepanja, ki zajema določitev prednostnih nalog, sile in sredstva, operativne rešitve izvedbe zahtevnejših nalog ter nosilce usklajevanja.

Logistično podporo tem silam, ki obsegajo zagotavljanje zvez, opreme, materiala, prevoza, informacijske podpore, prehrane, zdravstvenega in drugega varstva, zagotavljata Štab CZ za Obalno regijo z regijsko službo za podporo in Izpostavo URSZR Koper.

Posledice nesreče je treba čim prej ustrezno dokumentirati. Po možnosti se opravi tudi snemanje iz zraka, prav tako je treba dokumentirati tudi vse odločitve poveljnika CZ in drugih organov.

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P-2	Podatki o dežurnih osebah na URSZR

6.3 Ukrepanje organov CZ ob nesreči na morju

Reševanje ob nesreči na morju obsega:

- reševanje ljudi iz morja in iskanje pogrešanih,
- gašenje požara na plovilih,
- reševanje ob ekološki nesreči ter
- onesnaženje na obali.

Ob nesreči na morju je vsak očevidec dolžan takoj obvestiti ReCO Koper. Ta nemudoma obvesti URSP, policijo in druge, ki sodelujejo pri ukrepanju ob nesreči na

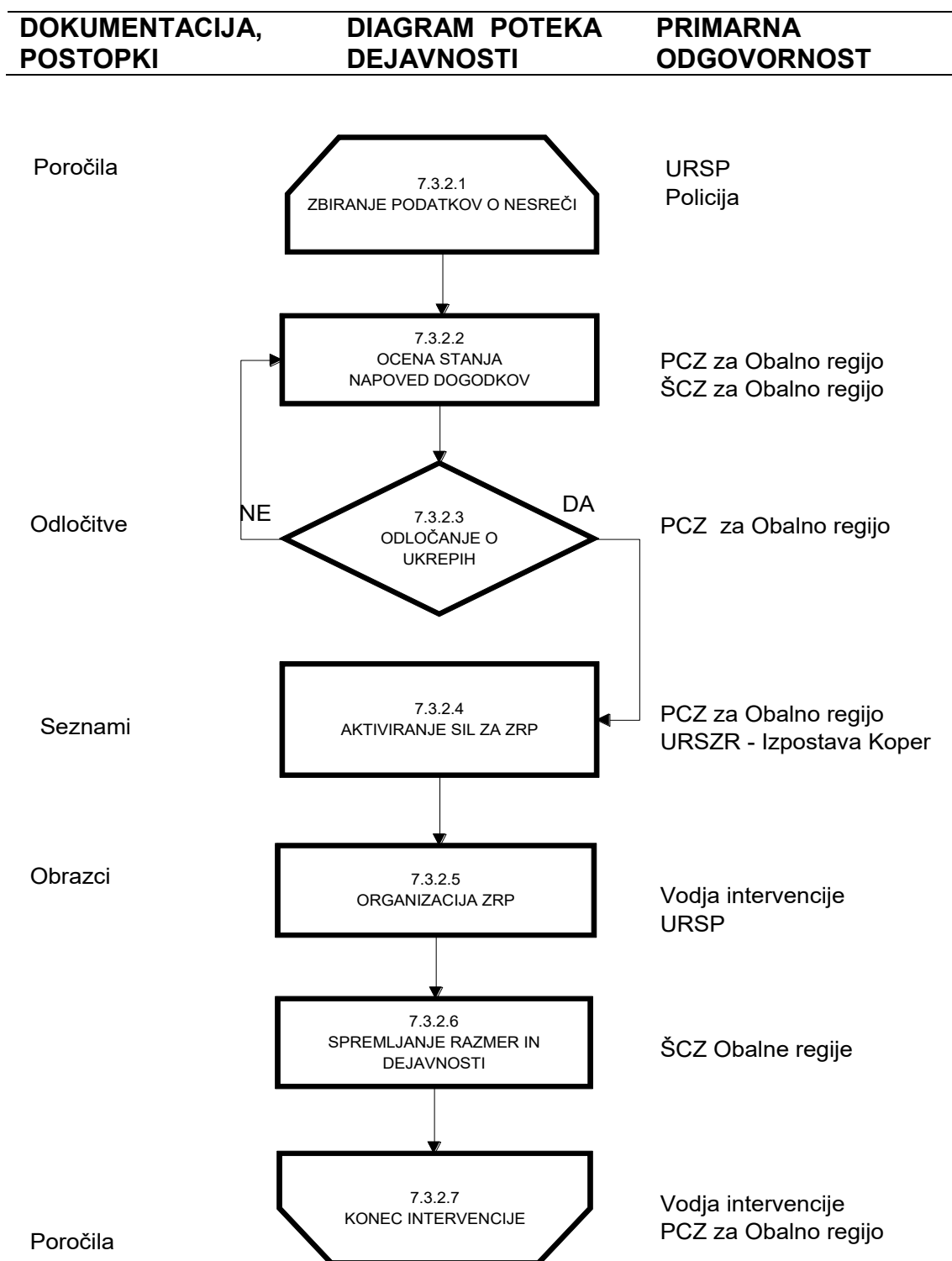
morju ali obali ter za iskanje na morju, da pregledajo in zavarujejo kraj dogodka. URSP sprejme poročilo od plovila v stiski na morju po VHF DSC postaji (če je postaja plovila vezana na GPS, URSP dobi zapis o vseh potrebnih podatkih in o vneseni vrsti nesreče, natančne podatke posreduje poveljnik plovila po VHF postaji).

Plovila in posadke, ki intervenirajo ob nesrečah na morju ter opremo zanje, zagotavljajo organizacije, ki sestavljajo službo za zaščito in reševanje ob ekoloških in drugih nesrečah ter za iskanje na morju, skladno s svojimi pristojnostmi, nalogami iz načrta ter glede dogovora med posameznimi ministrstvi.

Naloge čiščenje obale bi poleg koncesionarja VGP Drava Ptuj opravljali tudi pripadniki sil za zaščito reševanje in pomoč, predvsem iz vrst prostovoljnih gasilskih društev, nevladnih organizacij in posameznikov (prostovoljcev).

P- 4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
------	---

6.3.1 Reševanje ljudi iz morja in iskanje pogrešanih

Podatek o nesreči ladje sporoči v ReCO Koper ali policiji vsak, ki to opazi. Obvestila se takoj prenese v URSP ter drugim organom skladno z načrtom obveščanja. Poveljnik CZ za Obalno regijo oceni stanje in po potrebi aktivira Štab CZ za Obalno regijo v operativni ali popolni sestavi.

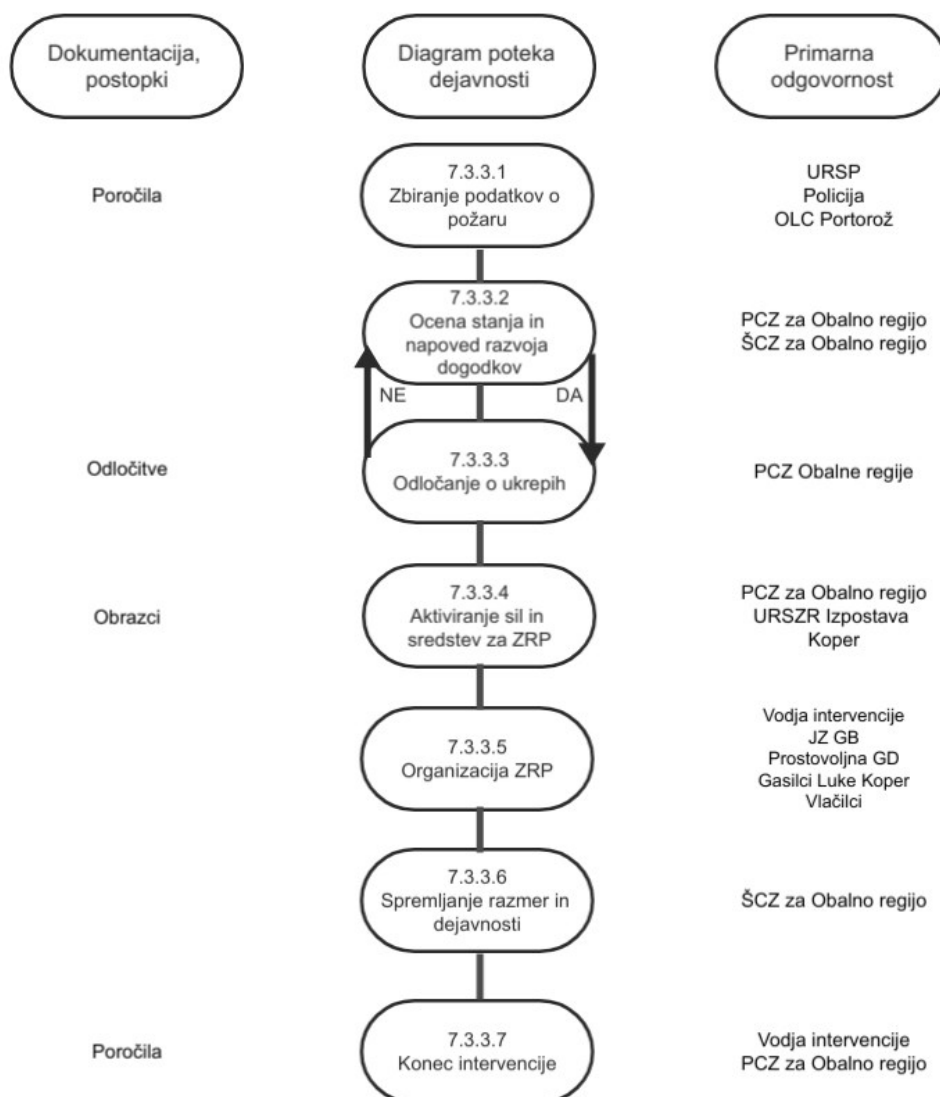
Poveljnik CZ za Obalno regijo spremlja razvoj situacije ob potopitvi ladje in pri velikem številu brodolomcev odloči o dodatnih ukrepih. Ob tem tudi imenuje vodjo intervencije iz URSP, ki določa, vodi in usklajuje operativne ukrepe.

Vodja intervencije organizira umik ranjenih, preživelih in mrtvih s kraja nesreče, iskanje utopljenecv oziroma pogrešanih, omejevanje širjenja onesnaženja, določa uporabo sredstev za čiščenje površine in snovi, ki vsrkavajo umazanijo. O ukrepih obvešča poveljnika CZ za Obalno regijo. Intervencija se zaključi, ko ni več neposredne nevarnosti za življenje in zdravje ljudi.

Posledice morebitnega onesnaženja (čiščenje gladine morja, odstranjevanje umazanije z obalnega roba) odstranijo redne službe, ki se ukvarjajo s to dejavnostjo.

P-21/3	Seznam plovil primernih za evakuacijo ljudi
--------	---

6.3.2 Gašenje požara na plovilih

Podatek o požaru na ladji sporoči v ReCO Koper ali policiji vsak, ki to opazi. Obvestilo ReCO Koper takoj prenese v Javni zavod Gasilska brigada Koper, Upravi RS za pomorstvo, vlačilcem in drugim organom. Vodja intervencijske enote gasilcev v sodelovanju s strokovnjaki po prihodu na kraj dogodka v ReCO Koper sporoči dodatne podatke o nesreči. Prejete informacije ReCO Koper takoj sporoči vsem, kot to določa načrt obveščanja.

Poveljnik CZ Obalne regije glede na oceno stanja aktivira Štab CZ za Obalno regijo v operativni ali popolni sestavi. Pri ocenjevanju razmer posveti posebno pozornost morebitni ogroženosti drugih ladij ali občutljivih območij na obali.

Poveljnik CZ za Obalno regijo spremlja razvoj situacije in rezultate ukrepanja poklicnih organizacij, ki intervenirajo ob požaru in morebitnem onesnaženju morja in se odloči o dodatnih ukrepih oziroma o zahtevi za dodatno pomoč.

V dogovoru s poveljnikom JZGB Koper imenuje vodjo intervencije iz JZGB Koper ter URSP, ki določata, vodita in usklajujeta operativne ukrepe na kraju nesreče. Če je potrebno, poveljnik CZ za Obalno regijo aktivira dodatne sile in sredstva za zaščito in reševanje (regijskega oddelka za RKB izvidovanje in služb za podporo) oziroma zaprosi za pomoč poveljnika CZ občin (občinskih oddelkov za dekontaminacijo), oziroma zaprosi za pomoč poveljnika CZ RS (državne enote ELME, mednarodna pomoč).

Vodja intervencije organizira gašenje požara, umik ranjenih, preživelih in mrtvih s kraja nesreče, omejevanje širjenja onesnaženja, skrbi, da ne bi onesnaženje prišlo do obale, določa uporabo sredstev za čiščenje površine in snovi, ki vsrkavajo umazanijo.

O ukrepih sproti obvešča poveljnika CZ Obalne regije.

P-11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
D- IX/13	Operativni gasilski načrt za gašenje ladij v Luki Koper

Štab CZ Obalne regije nenehno spremlja razvoj situacije, predvidi možne posledice in predlaga poveljniku dodatne ukrepe, če so ti potrebni.

Vse sprejete ukrepe dokumentira. O ukrepih sproti obvešča tudi poveljnika CZ RS.

Ko je požar pogašen in ni več neposredne nevarnosti za življenje in zdravje ljudi, poveljnik CZ Obalne regije odloči, da je intervencija sil za zaščito in reševanje končana. Posledice morebitnega onesnaževanja (čiščenje gladine morja, odstranjevanje umazanije z obalnega roba) odstranijo redne službe, ki se ukvarjajo s to dejavnostjo.

Intervenciji gašenja požara na ladjah v luki ali na odprtem morju se iz strokovno - operativnega vidika zelo razlikujeta. Potrebno je poudariti, da klasičnega gašenja velikih požarov na ladjah na odprtem morju skoraj ni mogoče izvajati. Tu se uporabljajo predvsem vlačilci s svojimi protipožarnimi napravami ter posebna specializirana gasilska plovila.

6.3.3 Reševanje ob ekoloških nesrečah na morju

DOKUMENTACIJA, POSTOPKI	DIAGRAM POTEKA DEJAVNOSTI	PRIMARNA ODGOVORNOST
Poročila	7.3.4.1 ZBIRANJE PODATKOV O RAZLITJU - ONESNAŽENJU	URSP URSP-SVOM OLC Portorož Policija
	7.3.4.2 OCENA STANJA NAPOVED RAZVOJA DOGODKOV	URSP-SVOM PCZ za Obalno regijo ŠCZ za Obalno regijo Zunanji strokovnjaki
Odločitve	7.3.4.3 ODLOČANJE O UKREPIH	PCZ za Obalno regijo URSP
Obrazci	7.3.4.4 AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV ZA ZRP	PCZ za Obalno regijo
	7.3.4.5 ORGANIZACIJA ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	Vodja intervencije URSP-SVOM Vlačilci ECO 1 in ECO 2
Poročila	7.3.4.6 SPREMLJANJE RAZMER IN DEJAVNOSTI	PCZ za Obalno regijo URSP
Analiza	7.3.4.7 KONEC INTERVENCIJE	Vodja intervencije PCZ za Obalno regijo

Podatek o onesnaženju morja zaradi nesreče ali zaradi drugih vzrokov sporoči v ReCO Koper ali policiji vsak, ki to opazi. Obvestila se takoj prenesejo v URSP in drugim organom, katerih strokovnjaki pregledajo pojav in pošljejo v ReCO Koper dodatne informacije. Prejete informacije ReCO Koper takoj sporoči vsem, kot to določa načrt obveščanja.

Obvestilo o razlitju nevarne snovi lahko v ReCO pošljejo tudi pristojni organi za obveščanje iz sosednjih držav in mednarodnih organizacij. Informacija o razlitju nevarne snovi v sosednjih državah je pomembno predvsem s stališča pravočasne pripravljenosti za ukrepanje, če bi se onesnaženje razširilo v naše morje ter zaradi nudenja pomoči sosednji državi.

Poveljnik CZ za Obalno regijo oceni stanje in po potrebi skliče Obalni štab CZ v operativni ali popolni sestavi. Spremlja razvoj situacije in rezultate ukrepanja sil za zaščito, reševanje in pomoč, ki poklicno opravljajo naloge zaščite, reševanja in pomoči.

Ob upoštevanju možnih posledic nesreče odloča o dodatnih ukrepih oziroma o zahtevi za dodatno pomoč iz regije. Imenuje vodjo intervencije iz SVOM-a, ki določa, vodi in usklajuje operativne ukrepe na kraju nesreče.

Po potrebi zaprosi za pomoč sosednje regije in za pomoč državnih enot. Če je gre za veliko ekološko nesrečo, poveljnik CZ RS zaprosi za pomoč sosednje države in mednarodne organizacije. Če pride onesnaženje iz druge države, pristojni organi spremljajo širjenje onesnaženja v sodelovanju s pristojnimi organi sosednjih držav.

Sile in sredstva za zaščito in reševanje usmerja in razporeja na izvajanje posameznih nalog vodja intervencije.

Vodja intervencije organizira umik ranjenih, preživelih in mrtvih s kraja nesreče, omejevanje širjenja onesnaženja, skrbi, da ne bi onesnaženje prišlo do obale, določa uporabo sredstev za čiščenje površine in snovi, ki vsrkavajo umazanijo.

O ukrepih sprti obvešča poveljnika CZ za Obalno regijo, ta pa poveljnika CZ RS.

Intervencija je končana, ko ni več neposredne nevarnosti za življenje in zdravje ljudi, živali, premoženja, kulturne dediščine in okolja.

Posledice onesnaženja (čiščenje gladine morja, odstranjevanje umazanije z obalnega roba) odstranijo službe ali organizacije, ki se ukvarjajo s to dejavnostjo. Pri velikih onesnaženjih morja država nima dovolj tehničnih sredstev in usposobljenih ljudi za tako obsežno sanacijo. Tu bo potrebna mednarodna pomoč ali druga oblika sodelovanja s specializiranimi organizacij.

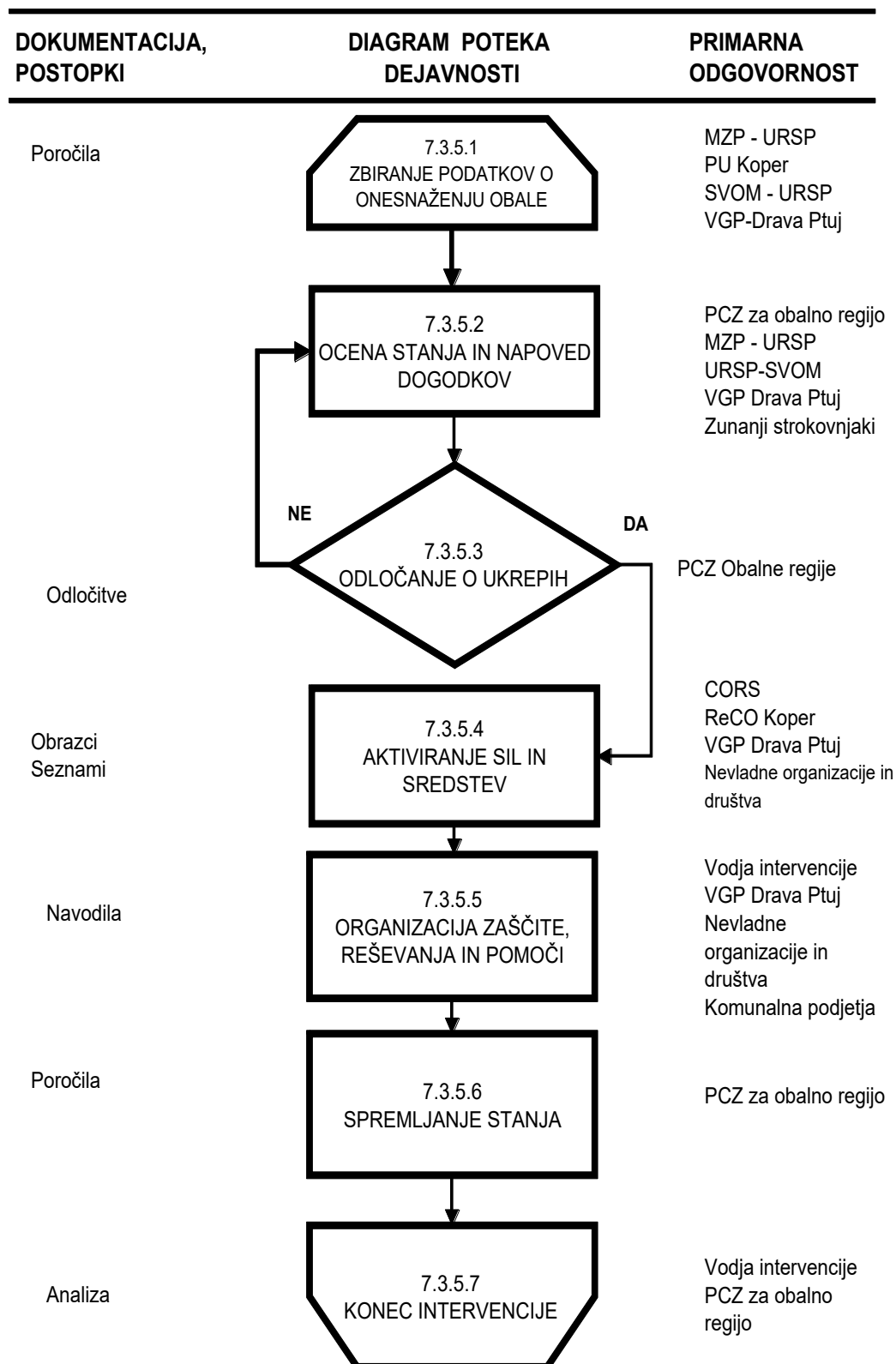
6.3.3.1 Ladja v stiski

Ukrepanje in pomoč ladjam, ki se znajdejo v stiski je natančneje razdelano v dodatku k načrtu in je usklajeno z mednarodnimi zahtevami in evropskim pravnim redom.

D- IX/14 Navodilo za sprejem ladij v stiski
P – 21/7 Načrt ukrepanja SVOM-URSP

D-517

6.3.4. Onesnaženje obale

Onesnaženje obale večinoma nastopi, če na morju nismo bili uspešni pri zajezitvi širjenja madeža ali pa zaradi industrijskih ali tehnoloških nesreč na kopnem. Predpostavljamo, da bi pri onesnaženju obale bile določene sile in sredstva za zaščito, reševanje in pomoč ter ostalih organov in služb že aktivirani in v funkciji. Slednje nam

skrajša čas ukrepanja, prva tako pa se lahko kvalitetnejše izvedejo priprave za ukrepanje na obali.

Poveljnik CZ Obalne regije določi vodjo intervencije za čiščenje obale. Glede na velikost onesnaženja obale in različne tipe sestava obale pa tudi vodje posameznih sektorjev oziroma območij intervencije. Posebno vodjo določi tudi za ukrepanje ob zaoljenih ali onesnaženih pticah ali drugih živali.

Pri čiščenju obale in zaoljenih ptic je pričakovati veliko število prostovoljcev iz različnih koncev sveta, ki se organizirajo preko nevladnih organizacij na evropskem in svetovnem merilu.

Posebno pozornost moramo posvetiti logistični podpori (namestitvev prostovoljcev, prehrana, osebna higiena, odvoz smeti, itd.). Za logistično podporo je potrebno določiti posebnega vodjo.

Poveljnik CZ Obalne regija s štabom spremlja razmere na terenu in pridobiva informacije predvsem od vodij posameznih intervencij oziroma sektorjev.

O ukrepih sproti obvešča poveljnika CZ za Obalno regijo, ta pa poveljnika CZ RS.

Intervencija je končana, ko ni več neposredne nevarnosti za življenje in zdravje ljudi, živali, premoženja, kulturne dediščine in okolja.

Iz dosedanjih izkušenj izhaja, da so take intervencije lahko različno zelo dolge od nekaj dni, mesecev ali nekaj let.

P-21/4	Načrt ukrepanja o pojavu zaoljenih ptic in ostalih prosto živečih živali zaradi nenadnih onesnaženj z nafto in njenimi derivati na vodnih in priobalnih zemljiščih morja in celinskih voda
P – 21/8	Načrt aktivnosti začetne odprave posledic MOP-DRSV

6.4 Organizacija zvez

Pri operativnem vodenju dejavnosti za zaščito, reševanje in pomoč se uporabljajo:

- radijske zveze v sistemu zaščite in reševanja (ZA-RE),
- javne žične in brezžične zveze (telefon, telefaks, teleks, mobilna telefonija),
- informacijsko-komunikacijsko omrežje INTERNET,
- pomorski VHF kanali in
- funkcionalne zveze posameznih gospodarskih in drugih sistemov.

Funkcionalne zveze gospodarskih sistemov se uporabljajo izjemoma, če odpovedo druge zveze.

D-4	Načrt zagotavljanja zvez ob nesreči
P-19	Radijski imenik sistema ZARE in ZARE +

7 UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

7.1 Ukrepi zaščite, reševanja in pomoči

Od zaščitnih ukrepov se ob nesrečah na morju in obali izvajajo predvsem naslednji:

- RKB zaščita,
- evakuacija in
- sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev ter
- zaščita kulturne dediščine.

7.1.1 RKB zaščita

Ob nesreči na morju vedno obstaja velika nevarnost, da zaradi poškodb na plovilih, ki prevažajo nevarne snovi, snovi nenadzorovano uhajajo v okolje – morje in zrak. Zato je treba na celotnem prizadetem območju poostriži nadzor nad nevarnimi snovmi in ravnanjem z njimi.

Takoj po nesreči celotno prizadeto območje pregleda enota za RKB zaščito, ki izvaja detekcijo, identifikacijo, dozimetrijo in jemanje vzorcev na terenu.

Zahtevnejše terenske in laboratorijske preiskave ter analize izvajata pooblaščen ekološka laboratorija z mobilnima ekipama pri Institutu Jozef Stefan iz Ljubljane ter ZVD Maribor.

Občinske enote za RKB zaščito izvajajo predvsem dekontaminacijo, hkrati pa pomagajo prebivalcem pri izvajanju zaščitnih ukrepov in dekontaminaciji vode, hrane, živali, opreme, tehničnih sredstev, objektov, javnih površin in drugih sredstev.

Vse sile, ki intervenirajo na onesnaženem območju in člani posadk plovil morajo imeti zagotovljeno osebno zaščitno opremo (zaščitne maske z ustreznimi filtri, izolirni dihalni aparati, gumijasti kombinezoni, itn.). Brez zadostne osebne zaščitne opreme se na ogroženih območjih ne sme ukrepati.

7.1.2 Evakuacija

Če bi ob nesreči na morju zaradi požara ali drugih poškodb na plovilih, ki prevažajo nevarne snovi, te snovi začele nenadzorovano uhajati v okolje, in zaradi svojih škodljivih lastnosti ogroziti življenje in zdravje ljudi in živali, bi bilo treba izvesti evakuacijo. Ob tovrstni nesreči na morju (na privezu v pristanišču ali na sidrišču ali na območju plovne poti) bi bili najbolj izpostavljeni posledicam nesreče ljudje in živali, ki bi se zadrževali v niže ležečih priobalnih delih obalnih občin Koper, Izola in Piran (odvisno od smeri in jakosti vetra). Pričakovati je, da bi bilo onesnaženje prizadetih območij kratkotrajno.

Slovenska obala je redko poseljena zato evakuacija prebivalstva ne bi bila zahtevna. Nekoliko težavnejše je na predelih obale, ki so turistično urbanizirane z neposrednim dostopom na morje. Te so predvsem na območju občine Piran. Tu bi bilo potrebno izvesti evakuacijo hotelskih gostov.

Evakuacijo načrtujejo in izvajajo občine, odredi pa jo župan prizadete občine.

7.1.3 Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

Nastanitev evakuiranih prebivalcev z ogroženih območij občine je možna na neogroženih območjih v zaledju občin. Za hotelske goste pa v drugih hotelih izven prizadetih območij.

Za sprejem in oskrbo evakuirancev poskrbi občina, ki izvaja evakuacijo.

7.1.4 Zaščita kulturne dediščine

Na obali imamo več območij, ko so spomeniki naravne in kulturne dediščine. V ukrepih preprečevanja širjenja onesnaženja bo potrebo tem območjem posvetiti posebno pozornost in kar se da zmanjšati možnost škodljivih posledic onesnaženja oziroma drugih nevarnosti. Pri neposrednem izvajanju zaščitnih ukrepov za naravno in kulturno dediščino so opredelijo posebne enote in službe CZ ali sistema ZRP.

P- 25	Pregled človekoljubnih organizacij
-------	------------------------------------

7.2 Naloge zaščite, reševanja in pomoči

7.2.1 Nujna medicinska pomoč

V primeru nesreče na morju se v okviru ukrepa nujne medicinske pomoči izvaja:

- nujna zdravstvena pomoč, ki jo daje medicinsko osebje bodisi na terenu ali pa v ustreznih zdravstvenih ustanovah,
- nujna specialistična zdravstvena pomoč, ki jo zagotavljajo splošne in specialne bolnišnice,
- nujna pomoč, ki jo dajejo ekipe prve pomoči CZ,
- izvajanje higienskih in proti epidemičnih ukrepov, ki jih izvajajo različne službe pod nadzorstvom zdravstvenega inšpektorata in pristojnih zavodov za zdravstveno varstvo,
- oskrba z zdravili, sanitetnim materialom in opremo ter
- identifikacija mrtvih.

Ranjenim, poškodovanim in utaplajočim najprej pomagajo preživeli in pripadniki služb, ki prispejo na kraj nesreče: policija, Uprava RS za pomorstvo in drugi reševalci.

Preživele, ranjene, mrtve udeležence nesreče je treba čim prej prepeljati v najbližje pristanišče na območju, ki ga je določil vodja intervencije in na katerem se oblikuje mesto zdravstvene oskrbe, kjer udeležence nesreče prevzame zdravniška ekipa.

Vodja zdravniške ekipe na mestu zdravstvene oskrbe začne s triažo in razporeja udeležence nesreče v skupine glede na stopnjo nujnosti zdravniške oskrbe in prevoza v bolnico.

Na mestih zdravstvene oskrbe se zagotavlja predvsem najnujnejša zdravstvena oskrba in priprava preživelih za prevoz v zdravstvene ustanove, psihološka pomoč, registracija udeležencev v nesreči in ugotavljanje smrti.

Iz mesta zdravstvene oskrbe se prevažajo ponesrečenci do bolnišnic v nadaljnje zdravljenje.

Delovanje zdravstvene službe ob naravnih in drugih nesrečah ureja Pravilnik o delu zdravstvene službe ob naravnih in drugih nesrečah (Ministrstvo za zdravje).

Če se ob nesreči aktivirajo tudi enote CZ za prvo pomoč, lahko izvajajo predvsem naslednje ukrepe:

- pomoč pri triaži,
- nudenje prve pomoči poškodovanim,
- pomagajo pri pripravi preživelih za prevoz,
- sodelujejo pri prevozu ponesrečencev in
- prenašajo ponesrečence.

P-33	Seznam članov komisije za ocenjevanje škode
P-31	Pregled kulturne dediščine
P-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P-28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic po regijah
D-22	Načrt dejavnosti MZ

7.2.2 Tehnično reševanje nesreče na morju

Tehnično reševanje nesreč obsega:

- reševanje iz plovnih objektov,
- reševanje oziroma odstranjevanje materialnih sredstev iz vode,
- iskanje pogrešanih v morju in
- čiščenje obale.

Zbiranje podatkov poškodovanih in pogrešanih osebah ter o materialni škodi na tehničnih in drugih sredstvih zbirajo organi, organizacije in drugi, ki so prvi prišli na kraj nesreče. Te podatke posredujejo na ReCO ta pa o tem obvešča URSP in po potrebi tudi Policijsko upravo Koper.

Za oceno stanja in odločanje o preventivnih in drugih ukrepih so glede na zbrane informacije in podatke pristojni poveljniki CZ in sicer glede na svoje pristojnosti.

Reševanje iz plovil, ki so doživele brodolom opravlja podjetje Adria-tow in Služba za varstvo obalnega morja ter posamezne tehnično reševalne enote CZ in drugih organizacij. V primeru hujših nesreč je potrebno zaprositi za mednarodno pomoč, zlasti pri večjih tehničnih posegih, dvigu večjih stvari, usluge ladjedelnic itd.

Iskanje pogrešanih v morju opravljajo poleg potapljačev CZ in potapljaških društev v prvi fazi tudi posadke in plovila URSP, Postaje pomorske policije, SV in ostalih, ki jih pristojni organi aktivirajo za te potrebe.

V primeru onesnaženja obale se v reševanje vključijo tehnično reševalne enote oziroma službe CZ Obalne regije, URSP-SVOM, JS VGP Drava Ptuj, Obalni letalski center Portorož in občine. Posebno vlogo in naloge imajo tudi PGD iz Obalne regije. Pri večjih onesnaženjih bo potrebno zaprositi sodelovanje prostovoljcev, društev in nevladnih organizacij iz notranosti Slovenije ali za mednarodno pomoč.

D-IX/15	Opomnik o organiziranju in MTS pri čiščenju morske obale ob večjih onesnaženjih
---------	---

7.2.3 Gašenje in reševanje ob požarih

Gašenje in reševanje ob požarih obsega:

- gašenje požarov na plovnih objektih na morju in privezih in

- reševanje ob požarih.

Naloge izvajajo poklicne in prostovoljne gasilske enote in podjetje Adria-tow z vlačilci.

Pri intervencijah na tujih ladjah je potrebno upoštevati mednarodne predpise.

Psihološka pomoč

Preživelim ob nesrečah na morju in svojcem žrtev zaradi psihične prizadetosti (strah, stres in drugo) organiziramo psihološko pomoč, ki jo nudijo različni strokovnjaki (psihologi, terapevti, duhovniki in drugi).

Psihološko pomoč preživelim organizirajo občine v sodelovanju s strokovnimi službami.

P- 7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje
D-6	Navodili za izvajanje psihološke pomoči

8 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Osebna in vzajemna zaščita obsega vse ukrepe za preprečevanje in ublažitev posledic nesreče, ki je prizadela prebivalce, za zaščito njihovega zdravja in življenja ter varnost njihovega imetja.

Nesreča na morju lahko ogrozi ljudi in živali na obali tudi če se zgodi na ladji, ki je privezana ob pomol Luke Koper. Ljudje na obali so lahko ogroženi tudi ob ekološki nesreči na morju.

Za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite ob takih nesrečah skrbijo lokalne skupnosti.

V ta namen organizirajo ustrezno svetovalno službo, ki jo praviloma opravljajo prostovoljci, zlasti psihologi, sociologi, socialni delavci, zdravstveni delavci, strokovnjaki za zaščito in reševanje ter drugi.

Občina lahko po potrebi ustanovi informacijski center, ki opravlja te naloge:

- daje informacije in podatke o posledicah nesreče in drugih razmerah ter napotke prebivalcem na prizadetem območju,
- zbira, obdeluje in pošilja podatke o mrtvih in poškodovanih občinskemu štabu CZ, drugim pristojnim organom, organizacijam in službam ter svojcem žrtev in poškodovanih,
- zagotavlja psihološko in duhovno pomoč prizadetim in svojcem žrtev,
- sodeluje z zdravstveno službo, organi za notranje zadeve, socialno službo, duhovniki in drugimi,
- zagotavlja pomoč pri oskrbi in nastanitvi nepoškodovanih in svojcev in
- zagotavlja pomoč preživelim pri vzpostavitvi stikov s svojci.

Občine pripravijo za prebivalce Navodila za osebno in vzajemno zaščito.

D- 7	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči
D-8	Navodilo za obveščanje o nesreči
D- 5	Navodilo za organiziranje in vodenje informacijskega centra

9 RAZLAGA POJMOV IN KRAJŠAV

9.1 Razlaga pojmov

Burja	Veter s severovzhoda
Depresija	Del kopnega, ki leži nižje od morske gladine
En voz	1852 m/h (hitrost)
Gliser	Motorni čoln, ki drsi po vodni gladini
Jugo	Veter z juga
Krožni tok	Premikanje morske vode v krožni smeri
Morski akvatorij	Morsko področje
Morski tok	Premikanje morske vode v določeni smeri
Mrtva mena	Mlaj
Nasip	Nasut in utrjen pas zemljišča
Obalni pas	Pas kopnega ob morju med najnižjo oseko in najvišjo plimo
Plimni val	Val pri hitremu naraščanju vode
Plimovanje	Izmenično naraščanje in upadanje morske gladine
Plitvina	Kraj na morju, kjer je plitva voda
Priobalni potniški promet	Potniški promet v bližini obale
Ribiška flota	Ribiško ladjevje države
Supertanker	Veliki tankerji z nosilnostjo 200.000 ton in več
Tanker	Ladja za prevoz utekočinjenega tovora
Ugrez	Podvodni del plovila od najnižje točke trupa do nivoja morja (dolžina med navedenima točkama)
Živa mena	Ščip

9.2 Razlaga krajšav

CORS	Center za obveščanje Republike Slovenije
CZ	Civilna zaščita
CZ RS	Civilna zaščita Republike Slovenije
CECIS	Centraliziran informacijski sistem EU
CECIS MP	Centraliziran informacijski sistem EU za onesnaženje morja
DRSV	Direkcija RS za vode
ECZ	evidenca Civilne zaščite
ELME	Ekološki laboratorij z mobilno enoto
EU	Evropska unija
GB	Gasilska brigada
GPS	global positioning system (sistem globalnega pozicioniranja – satelitski sistem določanja položaja (koordinate na površini in višina))
GPU	Generalna policijska uprava
IMO	mednarodna pomorska organizacija
JZGB	Javni zavod Gasilska brigada Koper
MEEL	Mobilna enota ekološkega laboratorija Maribor
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
MO	Ministrstvo za obrambo
MOP	Ministrstvo za okolje in prostor
MZP	Ministrstvo za promet
MZZ	Ministrstvo za zunanje zadeve
UKOM	Urad vlade za komuniciranje
NUS	neeksplozivna ubojna sredstva
POVC	Poveljniški center
OKC	Operativno komunikacijski center
OLC Portorož	Obalni letalski center Portorož
PCZ	poveljnik Civilne zaščite
PLK	potapljači Luke Koper
REMPEK center	REGIONAL MARINE POLLUTION EMERGENCY RESPONSE CENTRE FOR THE MEDITERRANEAN SEA

CORS	Center za obveščanje Republike Slovenije
RKB	radiološka, kemična, biološka kontaminacija
SAR	Mednarodna konvencija o iskanju in reševanju na morju 1979 in dopolnjena 1998
SV	Slovenska vojska
SVOM	služba za varstvo obalnega morja
ŠCZ	Štab Civilne zaščite
URSP	Uprava Republike Slovenije za pomorstvo
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
UVI	Urad Vlade Republike Slovenije za informiranje
VHF	visokofrekvenčna pomorska radijska postaja
VHF DSC	postaja – very high frequency digitalselecting calling, radijska postaja na področju kratkih valov, ki uporablja tehniko klicanja z digitalnimi kodami, ki omogoča klicanje in uspostavljanje veze s posameznimi postajami ali skupinami postaj (po različnih kriterijih)
ZA-RE	sistem radijskih zvez zaščite in reševanja

10 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

10.1 Skupne priloge

št. priloge	Ime priloge
P - 1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P - 2	Podatki o dežurnih osebah na URSZR
P - 3	Pregledi sil za ZRP
P - 4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P - 6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za ZRP
P - 7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje
P - 8	Pregled materialnih sredstev iz državnih rezerv za primer naravnih in drugih nesreč
P - 9	Pregled materialnih sredstev iz državnih blagovnih rezerv za primer naravnih in drugih nesreč
P - 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P - 12	Pregled gasilskih enot širšega pomena in njihovih pooblastil s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P - 15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči
P - 16	Pregled kontaktnih organov sosednjih držav in mednarodnih organizacij
P - 17	Seznam prejemnikov informativnega biltena
P - 18	Seznam medijev, ki bodo posredovala obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke o izvajanju zaščitnih ukrepov
P - 19	Radijski imenik sistema ZARE, ZARE+
P - 24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P - 25	Pregled človekoljubnih organizacij
P - 28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
P - 31	Pregled kulturne dediščine
P - 33	Seznam članov komisije za ocenjevanje škode

10.2 Posebne priloge

št. priloge	Ime priloge
P-21/1	Pregled ladijskega prometa
P-21/2	Pregled objektov in območij naravne in kulturne dediščine na območju slovenskega morja
P-21/3	Seznam plovil primernih za evakuacijo ljudi
P-21/4	Načrt ukrepanja o pojavu zaoljenih ptic in ostalih prosto živečih živali zaradi nenadnih onesnaženj z nafto in njenimi derivati na vodnih in priobalnih zemljiščih morja in celinskih voda
P-21/5	Telefonska številka, na kateri lahko državljani dobijo informacije o nesreči
P-21/6	Pregled regijskih enot CZ ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč na morju
P-21/7	Načrt ukrepanja SVOM-URSP
P-21/8	Načrt aktivnosti začetne odprave posledic MOP-DRSV

10.3 Skupni dodatki

št. dodatka	Ime skupnega dodatka
D - 1	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta ZiR (RS/regije/občine)
D - 2	Načrt URSZR/regije/občine za zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ in Štaba CZ
D - 3	Načrt organizacije in delovanja državnega/regijskega logističnega centra
D - 4	Načrt zagotavljanja zvez ob nesreči
D - 5	Navodilo za organiziranje in vodenje informacijskega centra
D - 6	Navodilo za izvajanje psihološke pomoči
D - 7	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči
D - 8	Navodilo za obveščanje ob nesreči
D - 14	Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP
D - 15	Vzorec delovnega naloga
D - 17	Vzorec prošnje za mednarodno/državno pomoč
D - 22	Načrti dejavnosti (CORS, MZ, MNZ, SV, MZIP, MZZ, MF, MGRT, MDDSZ, MKO, MIZŠ, MK, MP, Medicinska fakulteta in UKOM)

10.4 Posebni dodatki

št. dodatka	Ime dodatka
D-IX/1	Pomorska karta slovenske obale s prilogami
D-IX/2	Karta slovenskega teritorialnega morja
D-IX/3	Roža vetrov
D-IX/4	Plovne poti ladij
D-IX/5	Dostop do morske obale z morja in s kopnega
D-IX/6	Opomnik za gašenje tujih ladij na privezu v Luki Koper
D-IX/7	Določila SAR konvencije
D-IX/8	Navodilo za aktiviranje vlačilcev
D-IX/9	Navodili za aktiviranje plovil ECOI in ECOII
D-IX/10	Načrt aktiviranja pogodbenih pripadnikov CZ
D-IX/11	Opomnik za zaprosilo za pomoč preko sistema CECIS MP
D-IX/12	Načrt dejavnosti Izpostave URSZR Koper ob aktiviranju načrta
D-IX/13	Operativni gasilski načrt za gašenje ladij v Luki Koper
D-IX/14	Navodilo za sprejem ladij v stiski
D-IX/15	Opomnik o organiziranju in MTS pri čiščenju morske obale ob večjih onesnaženjih
D-IX/16	Načrt dejavnosti ReCO Koper